

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 1

БЕОГРАД 1932 ГОДИНЕ

КЊИГА 1

ХИ РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 22 НОВЕМБРА 1932 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАЛИ:

ПРЕТСЕДНИК

Д-р КОСТА КУМАНУДИ

ПОТПРЕТСЕДНИЦИ

Д-р АВДО ХАСАНБЕГОВИЋ и Д-р КОСТА ПОПОВИЋ

СЕКРЕТАР

МИЛАН МРАВЉЕ

Присутни Г. Г. Министри: Министар без портфеља Др. Алберт Крамер, Министар социјалне политике и народног здравља Иван Пуцељ, Министар трговине и индустрије Др. Илија Шуменковић, Министар правде Божидар Максимовић, Министар грађевина Др. Стјепан Сркул, Министар иностраних послова Бошко Јевтић.

Почетак у 10:50 часова

САДРЖАЈ:

Про дневног реда: 1 — Читање записника XI ред. састанка;

Дневни ред: 1 — Претрес и усвајање извештаја Одбора за проучавање законског предлога између Краљевине Југославије и Републике Бразилије;

Говорици: Известилац Милоје Сокић, Милутин Станојевић, Др. Богумил Вошњак и Др. Драгутин Костић.

2 — Претрес и усвајање извештаја Одбора за проучавање законског предлога о изменама и допунама Уредбе о заштити сувоземних путева и безбедности саобраћаја на њима.

Говорици: Министар грађевина Др. Стјепан Сркул и Јован Мисирлић.

Претседник Др. Коста Кумануди: Отварам XII редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник претходног састанка.

Секретар Милан Мравље чита записник XI редовног састанка.

Претседник Др. Коста Кумануди: Има ли каква приметба на записник? (Нема.) Приметбе нема, записник је примљен.

Пошто немамо ни једно саопштење, прелазимо на дневни ред. Тачка 1 — Претрес извештаја одбора

за проучавање законског предлога о трговинском споразуму између Краљевине Југославије и Републике Бразилије.

Има реч известилац одбора г. Милоје Сокић. Известилац Милоје Сокић: Господо народни посланици, извештај одбора чији сам ја известилац гласи овако:

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ,

Београд.

Одбор за проучавање законског предлога о трговинском споразуму између Краљевине Југославије и Републике Бразилије, завршио је поверени му посао на својој првој седници од 16 новембра 1932 године усвојивши законски предлог у начелу и појединостима, те према томе одбору је част предложити Народној скупштини, да овај законски предлог изволи усвојити.

За известноца Одбор је одредио г. Милоја Сокића, народног посланика.

Београд 16 новембра 1932 године

Секретар,

Милоје М. Сокић, с. р. Претседник Одбора, народни посланик. Др. Урош Трбојевић, с. р.

Чланови: Омер Кајмаковић, с. р., Мита Димитријевић, с. р., Хаџи-Тодор Димитријевић, с. р., Др. Милорад Костић, с. р., Др. Богумил Вошњак, с. р.

Господо народни посланици, трговински споразум између наше Краљевине и Републике Бразилије, одбор који сте ви изабрали, проучио је свестрано и нашао да је овај трговински споразум од велике користи по нашу државу. У реду ствари, које су биле као статистички подаци пред нама, наш трговински биланс са Бразилијом био је досада, и од прилике изгледао, према статистичким подацима тако, да смо ми у години 1926 имали као извоз у суми од 723.000.— док је Бразилија имала увоз код нас за 187,470.000.— динара. Тако је до 1930 године. Од 1930 године наш извоз се повећао на 2,000.000.— док је увоз из Бразилије спао за 50 милиона. Дакле, види се, ма да ми нисмо имали никаквог трговинског споразума између наше Краљевине и Бразилије, ипак је била тенденција повећања нашег извоза у Бразилијанску државу. Овај трговински споразум предвиђа кратак рок од годину дана са тромесечним отказом, т. ј. ако би се у току времена указало нешто што треба да се промени у нашу корист, да би се могло променити. Одбор је нашао за потребно и сходно, да умоли Народну скупштину, да овај трговински споразум, овако текстурално прими у целости. (Пљескање.)

Пойтпрејседник Др. Коста Поповић: Има реч народни посланик г. Милутин Станојевић.

Милутин Станојевић: Господин извештач, свакојако да је био симпатизер кафе, те је тако љубазно препоручио, да се овај трговински уговор прими. Ако загледамо цифру нашег односа између нас и Бразилије, видећемо једну доста неповољну ситуацију за нас. Докле смо ми извезли у Бразилију свега за 670 хиљада динара докле је Бразилија увезла за 96 милиона од којих је 86 милиона динара кафе. За 7 година ми смо увезли из Бразилије у Југославију за 1 милијарду 129 милиона динара а извезли свега за десет и по милиона динара. Видите, једна је огромна разлика, која се види између нашег извоза у Бразилију и нашег увоза из Бразилије. Према томе, овај трговински уговор имао би да нас интересује у толико, што је толико велики однос између једне и друге државе, тим пре што кафа није неопходна потреба народа. Могли би да поведемо рачуна о томе, да потражимо други пут и начин за трговину са Бразилијом. Како то није неопходна потреба, доказ је у томе кад узмете неколико година ратовања, кад народ није пио кафу, па је хвала Богу преживео. Ко је хтео, био је печен јечам, па му ништа није фалило.

Једном приликом у Трговачкој комори, кад сам ја у пленарној седници говорио о питању кафе и односу са Бразилијом, код мене је дошао бразилијански конзул и казао: Немојте, ако Бога знате, у кафу дирати, — ја сам му рекао: Ми нисмо рђави људи, хоћемо да купимо кафу, али купите и ви нешто од нас. Бразилија је држава, која има преко 30 милиона, држава велика колико и Европа и, свакојако, да ће у нашој држави наћи нечега за компензацију. Према томе за нас надлежне и за све нас врло је важно питање: да, у току од године дана, створимо један компензациони уговор, купимо од ње оно, што нама не треба, а даћемо Бразилији што може корисно употребити. Можда ћу ја изгубити симпатију многих баба у Краљевини, што сам против

кафе, али нема се куда, у садашњим приликама морамо водити рачуна о нашим интересима. (Узвици: Живео!)

Господо, ми смо увезли за десет последњих година кафе за 2,037.000.000 динара, и толико је плаћемо у девизама. И кад смо платили 1,600.000 динара царине, трошарине, и других дажбина, то смо ми попили кафе за десетак година за 3,600.000 динара. Молим, руку на срце, може ли неко рећи: да је код нас криза? Не, господо! Лукеуз бесни у највећем јеку, јер кад можете допустити једноме народу, да попије за 3,600.000.000 динара кафе, значи, да наше домаћинство не иде онако, како би ваљало да иде.

Кафа није сељачка, кафу не троше најшири слојеви нашег народа. Ви имате многобројна села и сељаке, који не знају шта је кафа (гласови: знају!) него уместо кафе пију чист јечам. Када они не знају тамо шта је кафа, значи да нам није много ни потребна. Штета је у садашњим тешким приликама да избацујемо из наших каса 2 милијарде динара за довоз кафе. Господо, таква финансијска политика не би могла да нађе нигде одобрења. Да се таква политика не одобрава доказ је о томе и то да је и Турска, која је била најфанатичнији присталица кафе, и она се тога одрекла. У Турској је сам Кемал Паша забранио кафу, па нека и они наши њихови једноверници имају то на уму и нека и они тако поступе; нека и они смање своју порцију кафе.

Ево, ја сам са ово неколико речи већ стекао непријатеља и ја мислим да свој говор завршим. (Пљескање.)

Пойтпрејседник Д-р Авдо Хасанбеговић: Има реч народни посланик г. Д-р Богумил Вошњак.

Др. Богумил Вошњак: Господо народни посланици, мислим да данас не треба говорити само о кафи, него када говоримо о једној држави Јужне Америке, не смемо да заборавимо на емиграцију која тамо живи кроз неколико генерација. Ови наши исељеници који живе у Чиле, Уругвају, Аргентини и Бразилији за време светског рата учинили су један велики југословенски чин. Скоро заборавили смо, да 1916 године, када је Србија била прегажена у светском рату, у Антропогасту у држави Чиле на великом збору свих Југословена било је проглашено да се кид свака веза са Аустро-Угарском и династијом Хабсбуршком и да се стављају својим имањима и животима на расположење Кр. српској влади и да сматрају Југословенски одбор у Лондону легитимним претставником земаља Аустро-Угарске.

Наша емиграција у Јужној Америци била је у тим приликама, за време светског рата, банкар Југословенског одбора. Она је обилато помагала Југословенски одбор, и та наша емиграција била је међу првима који су прихватили интегрално Југословенство.

Кад говоримо о државама Јужне Америке треба да истакнемо да су оне повезане међу собом у једну панамериканску заједницу; оне стварају своје међународно право, оне стварају свој економски систем. И ја мислим, пошто је наша несрећа, кад се стално мисли да ми Југословени морамо бити у једном конфликту са народима латинске расе, ове државе дају доказа својих симпатија за нашу државу и за нас Југословене.

Што се тиче наших економских односа са Бразилијом, о томе је већ споменуто, да је наш трговачки биланс ужасно пасиван. Исто тако је пасиван, ако узмемо статистику свију јужноамериканских држава, и сравнимо, како стојимо тамо у погледу увоза и извоза. Из тих бројева видимо да наш годишњи извоз за све јужно-америчке државе износи 26,000.000 динара, док је наш увоз из тих држава 175,000.000 динара. Дакле као што видите ужасна је диспропорција.

Пошто се овде спомињало питање кафе, ја мислим, да је нештетан господин посланик Станојевић много оптимистичар. Ја мислим да ће наш народ поред свега овога и у будуће пити кафу. Треба само народу омогућити то, да он може ту кафу и да плати и слади.

Ја бих овде истакао једну чињеницу, која ми се чини да је важна, а то је да од обилне количине кафе, која се увози у нашу државу, ни један килограм није ушао преко наших лука, него је сва кафа увезена преко страних лука, а то је једна врло важна чињеница: (Глас: У «Југобразилу» су све наши људи) Јесте, али ипак та се кафа не увози преко наших лука, а ја ћу да вам кажем и разлоге зашто. Ствар је у томе, да ми у тој држави која претставља једно огромно пространство, у Бразилији, немамо ниједног свог консуларног претставника. Ми тамо немамо никога, који би оне листине, које су потребне лађама, које би хтеле да дођу у нашу луку, да их потврди.

Ја мислим, господе, да тај огромни комплекс државни, као што је Бразилија, која је велика као Европа, захтева да ми имамо претставника наше државе, и то ако не поштом, бар да имамо један конзулат у Рио де Жанеиру, а не у Сао Паолу, пошто је Рио де Жанеиро прави економски и политички центар Бразилије, као и нашег света, који је тамо насељен.

Господе, од 1921 до конца 1929 године, иселило се у Бразилију 23.000 наших људи, а ја мислим да је број нашега живља у Бразилији још много већи, ради тога што је тамо било прилично исељеника пре рата, а и после рата, тако да тамо на сваки начин имамо око 50.000 душа нашега света. Толики број нашега живља који живи у Бразилији, нема правне заштите од стране своје државе, од стране Југославије. Ја мислим, да је то једна врло озбиљна ствар, и ја сам потпуно убеђен, да ће наш г. Министар спољних послова ту ствар да уреди, те да да потребну заштиту нашој емиграцији у Бразилији.

Овом приликом хоћу да вам скренем пажњу, да ми не смемо да заборавимо да се данас и Бразилија, као и све друге државе, налази у врло великој економској кризи. Шта више морам да напоменем, да та криза није нигде тако страшна, као тамо. Услед тога ови наши људи, који тамо живе, долазе у једну страшно тешку ситуацију. Стога је потребно тај свет што пре заштитити.

Уопште наши дипломатски и конзуларни односи са државама Јужно Америчким развијали су се врло полагано. Тек после дугог времена ми смо сновали наше посланство у Аргентини, а у Чили, као и у Уругвају, имамо само нечасне конзуле. Ја верујем, да су теме узрок и разлог наше финансијске крилике, али ипак сматрам да се у будуће неће дозволити, да се наши економски и конзуларни односи у Јужној Америци развијају као досада, него мислим да треба

да се развијају онако, како наши национални интереси то захтевају.

Али ипак, ја мислим, да и поред данашњег стања наших финансија треба да се учини нешто. Са своје стране су државе Јужне Америке урадиле много. Аргентина је отворила своје посланство у Београду. Скоро све земље Јужне Америке су заступљене овде у Југославији, по својим консулима. Ми не смемо никада заборавити чињеницу да су ове државе за време рата стајале на нашој страни, на страни савезника и да ове државе одржавају све конзуларне везе са Југославијом једино из обзира симпатија, а не потребе, јер ја мислим да у нашој држави нема ни једног Бразилијанца, ни Аргентинца, ни Чиланца, и њихова служба је овде једино у корист наших држава.

Ја нећу сувише дуљити. Ја бих само хтео рећи да је дужност првога Југословенског парламента да се он интересује за судбину наших емиграната, који су исто тако прави неимари наше земље. Они су, само треба да споменем једно име: Пушин, прославили наше име у највишим сферама интелектуалаца Америке. Ја мислим да смо ми дужни да се интересујемо за њих, да их потпогнемо, пошто су они део нашега тела, они су део целе наше велике Југославије. Ако данас приступимо изгласавању једне конвенције трговинске са Бразилијом, ја мислим, да то није само један економски чин, то је у исто време и један политички чин. Ми сви желимо да би ове државе Јужне Америке изишле што пре из данашњих трзавица господарских и политичких, да се оне среде, међу њима и Бразилија, која је највећа по броју становника и по своме опсегу, по својој економској моћи, и да треба ценити у пуној мери улогу коју ће играти ова држава са својим границама у будућности. Ја мислим да смо баш ми Југословени врло блиски по своме темпераменту и по многоме другом са овим народима Јужне Америке. Сви који су посетили ову земљу дошли су до закључка да ми имамо у њима добре пријатеље.

Ја закључујем ове своје речи са жељом само да прва Југословенска Скупштина посвети свој интерес и своју пажњу оним милионима држава Јужне Америке, као и онима неколико стотина хиљада нашега света, који живе и саосећају са својом домовином.

Пошћерсејседник Д-р Коста Поповић: Има реч г. д-р Драгутин Костић.

Д-р Драгутин Костић: Мене су зачудиле цифре које је г. колега изнео о количинама кафе коју ми тропимо. Говори да постоји код нас неки „Југобразил“ са нашим људима. А што ми не би овде основали какву Југомоку? Ми знамо да се југоисточна обала Средоземног мора користила пре рата са нашом стоком из Јужне Србије, па у колико оне нама пошаљу кафу, ми у толико пошаљемо њима јагањаца. Ми треба да ступимо у везу са Сиријом, са Ираком и са Хецасом, па колико они нама пошаљу кафе, да ми толико пошаљемо њима јагањаца.

Пошћерсејседник Д-р Коста Поповић: Пошто се низко више не јавља за реч у начелној дебати, преузимо на гласање о овом законском предлогу у начелу. Молим господина секретара да изврши прозивку.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — за
 Ађић Анте — за
 Аксентијевић Александар — отсутан
 Алексић Коста — за
 Алиловић Шашир — отсутан
 Анђелиновић Гргур Будислав Д-р — за
 Антонијевић Душан — за
 Антуновић Јосип — отсутан
 Аранђеловић Јован — отсутан
 Ауер Људевит Д-р — отсутан
 Бабамовић Јордан — за
 Бајић Салих — за
 Бањац Љубомир — за
 Бараћ Бранко Д-р — за
 Батинић Јозо — отсутан
 Бачић Стјепан Д-р — за
 Бенко Јосип — отсутан
 Бешировић Димитрије Р. — отсутан
 Богдановић Исо — отсутан
 Божић Милан — за
 Борисављевић Страхинња — за
 Бркић Стјепан — за
 Брунија Радослав — отсутан
 Будинић Стеван — за
 Буквић Александар — за
 Буновић Милан — за
 Ваљавец Стјепан — отсутан
 Варда Север — за
 Васиљевић Стеван Д-р — за
 Величковић Миладин — отсутан
 Вельковић Велько — за
 Видаковић Витомир — за
 Видић Јеша Д-р — за
 Видовић Богдан Д-р — за
 Војиновић Јован В. — за
 Вошњак Богумил Д-р — за
 Вујић Димитрије В. — отсутан
 Вукићевић Богић Д-р — за
 Гавранчић Отон Д-р — за
 Гавриловић Ото — за
 Гајшек Карло — отсутан
 Главички Божић — за
 Господетић Фрањо — за
 Грајић Перо — за
 Грба Милован Д-р — отсутан
 Грбић Емилијан — отсутан
 Грбић Васил — за
 Грубановић Милан — за
 Грубер Фрањо Д-р — отсутан
 Давидовић Витомир — отсутан
 Даниловић Живко — за
 Деметровић Јурај — отсутан
 Дервишић Ђулага — отсутан
 Димитријевић Мита — за
 Димитријевић Хаџи-Тодор — отсутан
 Добровић Милан С. — за
 Добровољац Милан Ј. — за
 Довезенски Јован С. — за
 Додић Александар Така — отсутан
 Дошен Мирко Д-р — за
 Драговић Милош П. — отсутан
 Дрљача Брајко — отсутан
 Дрмељ Алојзиј — за
 Дубоковић Јурај — отсутан

Ђокић Ристо — отсутан
 Ђорђевић Владимир — отсутан
 Ђурић Михаило — отсутан
 Елеговић Иво Д-р — отсутан
 Живановић Милан — за
 Живанчевић Михаило — за
 Живковић Негосим Д-р — отсутан
 Живојиновић Душан М. — отсутан
 Захарић Чedomир — за
 Зельковић Бошко — отсутан
 Земљић Јакоб — за
 Ивандекић-Ивковић Мирко Д-р — за
 Иванишевић Петар — за
 Иванчевић Душан — за
 Илић Срђа Милан Д-р — отсутан
 Исаковић Миливоје Ђ. — за
 Исаковић Мито — за
 Јапковић Велизар Д-р — за
 Јевремовић Драгољуб Д-р — за
 Јевтић Животије — за
 Јевтић Милутин Ал. — за
 Јевтић Михаило Р. — за
 Јевтић Радован — за
 Јелић Милутин — за
 Јеличић Божа Ц. — отсутан
 Јеремић Живојин — отсутан
 Јувап Андрија — за
 Јовановић Александар — за
 Јовановић Ђока — за
 Јовановић Јова — отсутан
 Јовичић Добросав — отсутан
 Кадич Хусени — за
 Кајмаковић Омер — отсутан
 Каламатијевић Михаило Р. — за
 Кандић Јовиша К. — за
 Катић Милош — отсутан
 Каћански Стеван — за
 Кешелевић Никола Д-р — отсутан
 Клицић Антон — отсутан
 Кнежевић Ловро — отсутан
 Кнежевић Стјепо Д-р — отсутан
 Ковач Анте Љ. — за
 Ковачевић Драгутин Карло — отсутан
 Кожуљ Марко Д-р — за
 Којић Драгутин Д-р — за
 Коман Албин — за
 Костић Драгутин Д-р — отсутан
 Костић Милорад Ј. Д-р — за
 Краљевић Драган Д-р — за
 Крамер Алберт Д-р — за
 Крафт Стеван Д-р — отсутан
 Крејчи Антон — за
 Крстановић Ристо — за
 Крстић Владимир — за
 Крстић Милутин — отсутан
 Крстић Михаило В. — за
 Крстић Симо — за
 Кузмановић Лазар К. — отсутан
 Кујунџић Андрија К. — отсутан
 Кујунџић Богољуб К. — за
 Кумануди Коста Д-р — за
 Кунтарић Анте Д-р — за
 Куњашић Јоахим — отсутан
 Куртовић Војко — за
 Куртовић Шукрија — отсутан
 Лазаревић Милован М. — за
 Лазаревић Тодор Д-р — за

- Лазаревић Теодосије К. — за
 Лазаревић Филип С. Д-р — отсутан
 Леушић Ђуро Д-р — отсутан
 Лешивац Младен Д-р — за
 Лончаревић Иван Д-р — отсутан
 Лончар Иван — за
 Лончар Станко — за
 Лукић Живан Д-р — отсутан
 Лулић Петар — отсутан
 Макар Дако — за
 Максимовић Божидар — за
 Максимовић Стјепан — отсутан
 Маланец Владо Д-р — за
 Маринковић Војислав Д-р — отсутан
 Марјан Ђуро — за
 Марјанац Симо — отсутан
 Маркић Фрањо — за
 Марковић Миленко Д-р — за
 Марковић Милорад П. — за
 Марковић Никола — за
 Марковић Петар К. — отсутан
 Мastroвић Анте Ф. — за
 Матица Павао — за
 Матић Ђока Н. — за
 Матиковић Матија — отсутан
 Машинић Марко — за
 Метикош Милан Д-р — отсутан
 Мијић Милан Ђ. — за
 Милетић Вјекослав Д-р — за
 Милетић Владислав — за
 Милошевић Гавро — за
 Милошевић Младен П. — отсутан
 Милутиновић Милинко Р. — за
 Милутиновић Милорад Ђ. — за
 Мисирлић Јован Т. — отсутан
 Митровић Јован Р. — отсутан
 Михаиловић Илија П. — за
 Михаиловић Светислав Д-р — отсутан
 Мохорић Иван — отсутан
 Мравље Милан — за
 Мулалић Мустафа А. — за
 Најдорфер Мирко — за
 Недељковић Урош П. — за
 Никић Никола Д-р — отсутан
 Никић Федор Д-р — за
 Никодијевић Аранђел Д. — за
 Николић Бранко Д-р — отсутан
 Нинковић Трипко — за
 Нуић Петар Д-р — отсутан
 Њамцул Ранко Д-р — отсутан
 Обрадовић Алекса Ј. — за
 Остојић Ђуро Д-р — за
 Павлич Алојзиј — отсутан
 Палачек Иван Д-р — за
 Парабуђски Ђорђе — отсутан
 Паранос Шпиро Ф. — за
 Пахерник Фрањо — за
 Патрногић Љуба — отсутан
 Перић Матеј Д-р — отсутан
 Перић Миливоје Ђ. — за
 Перић Нинко Д-р — за
 Перко Драгутин В. — за
 Петковић Милан — отсутан
 Петовар Ловро — за
 Петрак Никола — отсутан
 Петричић Живко Д-р — за
 Петровић Марко — за
 Пешић Милутин — за
 Пивко Људевит Д-р — за
 Пиштелић Славко А. Д-р — отсутан
 Погачник Виктор — за
 Поповић Димитрије Он. — отсутан
 Поповић Добривоје Гер. Д-р — за
 Поповић Душан — за
 Поповић Јефтимије — за
 Поповић Коста Д-р — (претседава)
 Поповић Милан В. — отсутан
 Поповић Милан Д-р — отсутан
 Поповић Светислав Д-р — за
 Прањак Недељко — отсутан
 Прека Никола — отсутан
 Прекоршек Иван — отсутан
 Принцип Јово — за
 Прша Шиме Д-р — отсутан
 Пустослемшек Раство — за
 Пуцел Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — за
 Радовић Саво Д-р — отсутан
 Радоњић Милан — за
 Радоњић Миљан — отсутан
 Рајић Тоша Д-р — отсутан
 Рако Јанко Д-р — отсутан
 Рапе Стане Д-р — отсутан
 Рорбахер Јулијан Д-р — за
 Савић Аранђел П. — за
 Савић Сава В. — отсутан
 Савковић Илија — за
 Санто Гавро Д-р — за
 Сарачевић Раденко — отсутан
 Секулић Милан Д-р — за
 Селић Јоца М. — отсутан
 Селмановић Алија — за
 Симић Милорад — отсутан
 Симоновић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Д-р — за
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — за
 Спасовић Вукашин — отсутан
 Спахић Владо — отсутан
 Спиндлер Вјекослав — за
 Спинчић Вјекослав — отсутан
 Сршкић Милан Д-р — за
 Стајић Јосип — отсутан
 Стајковић Никола — отсутан
 Станић Андра — за
 Станишић Владимир Д-р — за
 Станојевић Драгомир М. — за
 Станојевић Милутин — отсутан
 Стевановић Живојин Ар. — отсутан
 Стевановић Милан — отсутан
 Степанов Миливој — за
 Степановић Милан Р. — отсутан
 Стефановић Игњат — за
 Стијић Милан Д-р — за
 Стојадиновић Милослав Д-р — за
 Стојковић Милан Ђ. Д-р — за
 Стошић Стаменко — за
 Стрезовић Крста — за
 Суботић Никола Д-р — за
 Тадић Глигорије Д-р — за
 Теодоровић Војислав — отсутан
 Тешић Максим — за
 Толић Игњат М. Д-р — за

Томић Јакоб — **отсутан**
 Тонић Тодор Р. — **за**
 Топаловић Милан — **за**
 Торомановић Хасан — **отсутан**
 Трбић Василије — **за**
 Трбојевић Урош Д-р — **отсутан**
 Трифуновић Љубиша — **отсутан**
 Тркуља Станко — **ва**
 Трпковић Ставра К. — **отсутан**
 Ђирић Ђорђе — **за**
 Ђирић Стеван — **отсутан**
 Ђуковић Милан — **за**
 Узуновић Никола — **отсутан**
 Урек Иван — **за**
 Урошевић Мирко Ил. — **отсутан**
 Урукало Сергије — **за**
 Фиданчевић Тома Д-р — **за**
 Физир Виктор — **отсутан**
 Фотирић Арса — **отсутан**
 Хајдињак Антон — **ва**
 Ханжек Лавослав Д-р — **за**
 Хасанбеговић Авдо Д-р — **отсутан**
 Хођера Светислав В. — **отсутан**
 Хрибар Никола — **отсутан**
 Христић Бора — **отсутан**
 Цемовић Филип — **отсутан**
 Церер Антон — **за**
 Ципушевић Методије — **за**
 Чорбић Бранко — **отсутан**
 Чохаџић Хазим — **отсутан**
 Шарковић Тихомир — **отсутан**
 Шега Фердо — **отсутан**
 Шелмић Драгић М. — **за**
 Шећеров Славко Д-р — **отсутан**
 Шиљеговић Владимир — **отсутан**
 Шифтар Стеван — **за**
 Шнајдар Фрањо — **за**
 Шуменковић Илија Д-р — **за**
 Шурмин Ђуро Д-р — **отсутан**

Поштрејседник Д-р Коста Поновић: Изволите чути резултат гласања. Гласало је свега 176 народних посланика и сви су гласали **за**. Према томе овај законски предлог је у начелу прихваћен. Прелазимо на претрес у појединостима. Изволите чути господина извештоца.

Извештоцац Милоје Сокић прочита § 1 по извештају Одбора.

Поштрејседник Д-р Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 1? (Прима). Параграф 1 је примљен. Изволите чути § 2.

Извештоцац Милоје Сокић прочита § 2 по извештају Одбора.

Поштрејседник Д-р Авдо Хасанбеговић: Прима ли Народна скупштина § 2? (Прима). Параграф 2 је примљен. Према томе овај законски предлог примљен је у појединостима.

Прелазимо на коначно гласање.

Секретар Милан Мравље прозива народне посланике да гласају и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — **за**
 Ајић Анте — **отсутан**
 Аксентијевић Александар — **отсутан**
 Алексић Коста — **отсутан**
 Алиловић Шаћир — **отсутан**
 Анђелиновић Гргур Будислав Д-р — **за**
 Антонијевић Душан — **за**

Антуновић Јосип — **за**
 Аранђеловић Јован — **отсутан**
 Ауер Људевит Д-р — **отсутан**
 Бабамовић Јордан — **за**
 Баљић Салих — **за**
 Бањац Љубомир — **отсутан**
 Бараћ Бранко Д-р — **отсутан**
 Батинић Јозо — **отсутан**
 Бачић Стјепан Д-р — **за**
 Бенко Јосип — **отсутан**
 Бешировић Димитрије Р. — **отсутан**
 Богдановић Исо — **за**
 Божич Милан — **отсутан**
 Борисављевић Страхинца — **ва**
 Бркић Стјепан — **отсутан**
 Брушија Радослав — **за**
 Будишин Стеван — **отсутан**
 Буквић Александар — **за**
 Буновић Милан — **отсутан**
 Ваљавец Стјепан — **отсутан**
 Варда Север — **отсутан**
 Васиљевић Стеван Д-р — **за**
 Величковић Миладин — **отсутан**
 Вељковић Вељко — **отсутан**
 Видаковић Витомир — **за**
 Видић Јеша Д-р — **отсутан**
 Видовић Богдан Д-р — **за**
 Војиновић Јован В. — **ва**
 Вошњак Богумил Д-р — **за**
 Вујић Димитрије В. — **отсутан**
 Вукићевић Богић Д-р — **за**
 Гавранчић Отон Д-р — **за**
 Гавриловић Ото — **за**
 Гајшек Карло — **за**
 Главички Божидар — **отсутан**
 Господнетић Фрањо — **за**
 Грајић Перо — **отсутан**
 Грба Милован Д-р — **отсутан**
 Грбић Емилијан — **ва**
 Грђић Васиљ — **отсутан**
 Грубановић Милан — **за**
 Грубер Фрањо Д-р — **отсутан**
 Давидовић Витомир — **отсутан**
 Даниловић Живко — **отсутан**
 Деметровић Јурај — **за**
 Дервишић Булага — **за**
 Димитријевић Мита — **за**
 Димитријевић Хаџи-Тодор — **за**
 Добровић Милан С. — **за**
 Добровољац Милан Ј. — **отсутан**
 Довезенски Јован С. — **за**
 Додић Александар — **Така** — **отсутан**
 Дошен Мирко Д-р — **за**
 Драговић Милош П. — **отсутан**
 Дрљача Бранко — **отсутан**
 Дрмљ Алојзиј — **за**
 Дубоковић Јурај — **отсутан**
 Ђокић Ристо — **отсутан**
 Ђорђевић Владимир — **отсутан**
 Ђурић Михаило — **отсутан**
 Елеговић Иво Д-р — **отсутан**
 Живановић Милан — **ва**
 Живанчевић Михаило — **за**
 Живковић Негосим Д-р — **отсутан**
 Живојиновић Душан М. — **за**
 Захарић Чедомир — **отсутан**
 Зельковић Бошко — **ва**

Земљић Јакоб — за
 Ивандекић-Ивковић Мирко Д-р — **отсутан**
 Иванишевић Петар — **отсутан**
 Иванчевић Душан — за
 Илић Срђа Милан Др. — **отсутан**
 Исаковић Миливоје Ђ. — за
 Исаковић Мито — за
 Јанковић Велизар Д-р — за
 Јевремовић Драгољуб Д-р — за
 Јевтић Животије — **отсутан**
 Јевтић Милутин Ал. — за
 Јевтић Михаило Р. — за
 Јевтић Радован — **отсутан**
 Јелић Милутин — за
 Јеличић Божа Ц. — **отсутан**
 Јермић Живојин — **отсутан**
 Јован Андрија — **отсутан**
 Јовановић Александар — за
 Јовановић Ђока — **отсутан**
 Јовановић Јова — **отсутан**
 Јовичић Добросав — за
 Кадић Хусеин — **отсутан**
 Кајмаковић Омер — **отсутан**
 Каламатијевић Михаило Р. — за
 Кандић Јовиша К. — **отсутан**
 Катић Милош — за
 Каћански Стеван — **отсутан**
 Кешелевић Никола Д-р — **отсутан**
 Клинци Антон — за
 Кнежевић Ловро — **отсутан**
 Кнежевић Стјепан Д-р — **отсутан**
 Ковач Анте Љ. — за
 Ковачевић Драгутин Карло — **отсутан**
 Кожуљ Марко Д-р — **отсутан**
 Којић Драгутин Д-р — за
 Коман Албин — **отсутан**
 Костић Драгутин Д-р — за
 Костић Милорад Ј. Д-р — за
 Краљевић Драган Д-р — за
 Крамер Алберт Д-р — за
 Крафт Стеван Д-р — **отсутан**
 Крејчи Антон — **отсутан**
 Крстановић Ристо — за
 Крстић Владимир — **отсутан**
 Крстић Милутин — **отсутан**
 Крстић Михаило В. — **отсутан**
 Крстић Симо — за
 Кузмановић Лазар К. — за
 Кујунџић Андрија К. — за
 Кујунџић Богољуб К. — **отсутан**
 Кумањуди Коста Д-р — за
 Кунтарич Анте Д-р — за
 Куњашић Јоахим — **отсутан**
 Куртовић Војко — **отсутан**
 Куртовић Шукрија — **отсутан**
 Лазаревић Милован М. — за
 Лазаревић Тодор Д-р — за
 Лазаревић Теодосије К. — **отсутан**
 Лазаревић Филип С. Д-р — за
 Леушић Ђуро Д-р — за
 Лисавац Младен Д-р — **отсутан**
 Лончаревић Иван Д-р — за
 Лончар Иван — **отсутан**
 Лончар Станко — за
 Лукић Живан Д-р — **отсутан**
 Лулић Петар — **отсутан**
 Макар Дако — **отсутан**

Максимовић Божидар — за
 Максимовић Стјепан — **отсутан**
 Маланчећ Владо Д-р — за
 Маринковић Војислав Д-р — **отсутан**
 Марјан Ђуро — **отсутан**
 Марјанац Симо — **отсутан**
 Маркић Фрањо — за
 Марковић Миленко Д-р — за
 Марковић Милорад П. — **отсутан**
 Марковић Никола — за
 Марковић Петар К. — **отсутан**
 Мastroвић Анте Ф. — за
 Матица Павлао — за
 Матић Ђока Н. — за
 Мацековић Матија — **отсутан**
 Машић Марко — за
 Метикош Милан Д-р — **отсутан**
 Мијић Милан Ђ. — **отсутан**
 Милетић Вјекослав Д-р — за
 Милетић Владислав — **отсутан**
 Милошевић Гавро — за
 Милошевић Младен П. — **отсутан**
 Милутиновић Милинко Р. — за
 Милутиновић Милорад Ђ. — **отсутан**
 Мисирлић Јован Т. — за
 Митровић Јован Р. — **отсутан**
 Михаиловић Илија П. — за
 Михаиловић Светислав Д-р — **отсутан**
 Мохорић Иван — **отсутан**
 Мравље Милан — за
 Мулалић Мустафа А. — за
 Најдорфер Мирко — за
 Недељковић Урош П. — **отсутан**
 Никић Никола Д-р — **отсутан**
 Никић Федор Д-р — за
 Никодијевић Аранђел Д. — за
 Николић Бранко Д-р — **отсутан**
 Нинковић Трипко — **отсутан**
 Нуић Петар Д-р — **отсутан**
 Њамцул Ранко Д-р — **отсутан**
 Обрадовић Алекса Ј. — за
 Остојић Ђуро Д-р — за
 Павлич Алојзиј — **отсутан**
 Палачек Иван Д-р — за
 Парабушки Ђорђе — **отсутан**
 Паранос Шпиро Ф. — **отсутан**
 Пахерник Фрањо — за
 Патрногић Љуба — **отсутан**
 Перић Матеј Д-р — **отсутан**
 Перић Миливоје Ђ. — за
 Перић Нинко Д-р — за
 Перко Драгутин В. — за
 Петковић Милан — за
 Петовар Ловро — **отсутан**
 Петрак Никола — за
 Петричић Живко Д-р — за
 Петровић Марко — **отсутан**
 Пешић Милутин — за
 Пивко Људевит Д-р — **отсутан**
 Пиштелић Славко А. Д-р — **отсутан**
 Погачник Виктор — за
 Поповић Димитрије Он. — за
 Поповић Добривоје Гер. Д-р — за
 Поповић Душан — **отсутан**
 Поповић Јефтимије — за
 Поповић Коста Д-р — **отсутан**
 Поповић Милан В. — за

Поповић Милан Д-р — отсутан
 Поповић Светислав Д-р — за
 Прањак Недељко — отсутан
 Прека Никола — отсутан
 Прекоршек Иван — отсутан
 Принцип Јово — за
 Прша Шиме Д-р — отсутан
 Пустослемшек Расто — за
 Пуцел Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — за
 Радовић Саво Д-р — отсутан
 Радоњић Милан — отсутан
 Радоњић Миљан — за
 Рајић Тоша Д-р — за
 Рако Јанко Д-р — отсутан
 Рапе Стане Д-р — отсутан
 Рорбахер Јулијан Д-р — за
 Савић Аранђел П. — за
 Савић Сава В. — за
 Савковић Илија — ва
 Санто Гавро Д-р — отсутан
 Сарачевић Раденко — отсутан
 Секулић Милан Д-р — за
 Селић Јоца М. — отсутан
 Селмановић Алија — отсутан
 Симић Милорад — отсутан
 Симовић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Д-р — за
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — за
 Спасовић Вукашин — отсутан
 Спахић Владо — отсутан
 Спиндлер Вјекослав — за
 Спинчић Вјекослав — отсутан
 Сршкић Милан Д-р — за
 Стажић Јосип — отсутан
 Стајковић Никола — отсутан
 Станић Андра — ва
 Станишић Владимир Д-р — ва
 Станојевић Драгомир М. — за
 Станојевић Милутин — за
 Стевановић Живојин Ар. — отсутан
 Стевановић Милан — отсутан
 Степанов Миливој — отсутан
 Степановић Милан Р. — отсутан
 Стефановић Игњат — за
 Стијић Милан Д-р — за
 Стојадиновић Милослав Д-р — за
 Стојковић Милан Ђ. Д-р — за
 Стошић Стаменко — за
 Стрезовић Крста — отсутан
 Суботић Никола Д-р — за
 Тадић Глигорије Д-р — отсутан
 Теодоровић Војислав — отсутан
 Тешић Максим — за
 Толић Игњат М. Д-р — отсутан
 Томић Јакоб — за
 Тонић Тодор Р. — за
 Топаловић Милан — за
 Торомановић Хасан — отсутан
 Трбић Василије — за
 Трбојевић Урош Д-р — отсутан
 Трифуновић Љубиша — отсутан
 Тркуља Станко — за
 Трпковић Ставра К. — отсутан
 Ђирић Ђорђе — за

Ђирић Стеван — за
 Ђуковић Милан — отсутан
 Узуновић Никола — отсутан
 Урек Иван — за
 Урошевић Мирко Ил. — за
 Урукало Сергије — за
 Фиданчевић Тома Д-р — ва
 Физир Виктор — отсутан
 Фотирић Арса — отсутан
 Хајдињак Антон — отсутан
 Ханжек Лавослав Д-р — за
 Хасанбеговић Авдо Д-р — (претседава)
 Хођера Светислав В. — отсутан
 Хрибар Никола — за
 Христић Бора — за
 Цемовић Филип — отсутан
 Церер Антон — за
 Ципушевић Методије — за
 Чорбић Бранко — отсутан
 Чохаџић Хазим — за
 Шарковић Тихомир — ва
 Шега Фердо — за
 Шелмић Драгић М. — за
 Шећеров Славко Д-р — отсутан
 Шилековић Владимир — за
 Шифтар Стеван — за
 Шнајдар Фрањо — за
 Шуменковић Илија Д-р — за
 Шурмин Ђуро Д-р — за

Пошћрејседник Д-р Авдо Хасанбеговић: Изволите чути резултат гласања. Гласало је у свему 153 народна посланика и сви су гласали *за*. Према томе је овај законски предлог у целини примљен и биће упућен Сенату на даљи рад.

Прелазимо на даљу тачку дневнога реда. Предлажем Народној скупштини да се тачка 2 дневнога реда: Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о препорукама о предупређивању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом, на основу § 31 Пословника за Народну скупштину, скине са дневнога реда због извесних недопуна, које ће се извршити одмах у споразуму са Краљевском владом. Прима ли Народна скупштина? (Прима).

Тачка 2 скинута је тиме с дневнога реда и прелазимо на 3 тачку: Претрес извештаја Одбора за проучавање законског предлога о изменама с допунама Уредбе о заштити сувоzemних путева и безбедности саобраћаја на њима. Извештај Одбора прочитаће, пошто нема известиоца, секретар Народне скупштине г. Милан Мравље.

Секретар Милан Мравље чита извештај:

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Београд

Одбор за проучавање законског предлога о изменама и допунама Уредбе о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја од 6 јуна 1929 године на својој II седници од 15 новембра 1932 године проучио је поверени му законски предлог и мишљења је, да исти треба примити са изменама: да место рока «17 јуни» треба да се стави: «до 31 децембра 1934 године», а задњи пасус: «и после тога рока теретна кола са

наплатцима ужим од 6 см. не смеју се употребљавати на јавним путевима» да се изостави.

Одбор има част предложити Народној скупштини да горњи извештај изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио г. Др. Владимира Станишића.

У Београду 15 новембра 1932 године.

Секретар, Претседник,
Жив. Јевтић, с. р. М. Добровић, с. р.

Чланови:

Др. Влад. Станишић, с. р.

Марко Машић, с. р.

Бранко Аврамовић, с. р.

Стјепан Шифтар, с. р.

Антон Церер, с. р.

Раденко Сарачевић, с. р.

Станко Лончар, с. р.

Поштрејседник Д-р Авдо Хасанбеговић: Има реч Г. Министар грађевина.

Министар грађевина Д-р Стјепан Сркуљ: Господо народни посланици, по Закону на 17 јуна ове године имала би се ставити изван течаја сва колеса која имају оплату до 6 сантиметара, због тога што она силно штете путеве, управо их реже као тесто, али се томе није могло приступити ради тога што је економска криза велика и сељаци нису имали средстава да таква колеса замене новима, а и јединоушна је жеља г. г. народних посланика да се тај параграф измени у толико; да се ова могућност продужи до дана када би морала Уредба, која казује да оплате морају бити веће од 6 см., приступити на снагу. И Одбор је то једногласно прихватио, па ја такође предлажем да измену тога параграфа прими и Народна скупштина. (Гласови: Примамо).

Још би имао казати, да сам сам, на своју руку, одложио и одредбу по којој сва сељачка кола, и она која сено возе, морају имати светиљке. Рећићу вам још и то, да су се нашле две фирме, које су одмах ово израбиле и велике рекламе направиле, да такве светиљке коштају 100, 150 и 200 динара, што је онет велики терет за сељака, који то данас не може поднети. Надам се да ћемо за коју годину имати толики напредак у нашим финансијским и економским приликама, да ће се онда и ове светиљке моћи увести, а за сада је то немогуће. Због тога молим Народну скупштину да и ово прими. (Одобравање и плесак).

Поштрејседник Д-р Авдо Хасанбеговић: Има реч народни посланик г. Јован Мисирлић.

Јован Мисирлић: Господо народни посланици, као инжењер, мислим, да би се огрешно о своју савест, ако не бих пред овим форумом изнео своје гледиште поводом овога законског предлога о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја. Ја се у безбедност саобраћаја нећу упуштати јер је Г. Министар о томе казао своје мишљење, са којим се мишљењем и ја слажем, али о заштити јавних путева морам да проговорим неколико речи, јер наши путеви који се модерно граде трпе много од сељачких кола која имају шину мању од шест сантиметара ширине. Таква кола са тим уским шинама засецају друм и кваре га систематски, исто онако као што га кваре аутомобили теретни са непум-

паним гумама, и срећа што се о тим товарним аутомобилима, у овом законском предлогу ништа не говори, јер да је то учињено, ја бих морао бити против овог законског предлога, пошто се са аутомобилима са непумпаним гумама упропаштају друмови, више него сељачким колима, и ја сам задовољан са мишљењем Господина Министра, што је сељачка кола пустио да могу још две године да раде, али мислим, да је тај рок од две године доста дуг, и мислим да исти треба да буде свега годину дана. Имам да замерим то, што је референт по овом законском предлогу био доктор права, и мене изненађује да је Народна скупштина изабрала одбор за проучавање овог законског предлога са људима нестручним. Моје је мишљење да је у овај Одбор требало да уђу инжењери и предузимачи, али кад нам је адвокат известилац, види се колико се интересује за овај законски предлог кад није дошао као известилац на седницу, кад се овај законски предлог претреса. (Чује се: Болестан је).

Ја молим Народну скупштину, да ако може, и ако је велика економска криза, овај рок скрати на годину дана, јер колико је мени познато овај је рок продужаван четири или пет година. Ја верујем да сељаци ово нису тражили. (Чује се: То сељаци траже). То су тражили народни посланици, а не сељаци, и ја сам претставник сељака и печалбара и знам да ни један од њих није тражио да се овај рок скрати. Али како сам из говора Г. Министра чуо, да треба у опште та клаузула да се укине и да су једва у Одбору пристали на две године, то, да би се одужио својој савести, молим Скупштину да се овај рок скрати на годину дана. (Чује се: Нећемо). Кад вам пропадну путеви, онда ће тешко Министар грађевина моћи да их доведе у ред, а треба да знате, да ово добро народно кошта милиларде!

Претседник Д-р Коста Кумануди: Како нема више пријављених говорника то прелазимо на гласање. Гласаће се у начелу поименично. Ко је за овај законски предлог, како га је г. известилац прочитао, гласаће за, а које против гласаће *против*. Изволите чути г. секретара.

Секретар Милан Мравље прозива посланике да гласају, и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — за
Ађић Анте — за
Аксентијевић Александар — **отсутан**
Алексић Коста — за
Алиловић Шафир — **отсутан**
Анђелиновић Гргур Будислав Д-р — за
Антонијевић Душан — за
Антуновић Јосип — за
Аранђеловић Јован — за
Ауер Људевит Д-р — **отсутан**
Бабаковић Јордан — за
Баљић Салих — **отсутан**
Бањац Љубомир — **отсутан**
Бараћ Бранко Д-р — за
Батинић Јозо — **отсутан**
Бачић Стјепан Д-р — **отсутан**
Бенко Јосип — **отсутан**
Бешировић Димитрије Р. — **отсутан**
Богдановић Исо — за
Божјић Милан — **отсутан**
Борисављевић Страхиња — за

- Бркић Стјепан — отсутан
 Брушија Радослав — отсутан
 Будишин Стеван — за
 Буквић Александар — отсутан
 Буновић Милан — отсутан
 Ваљавец Стјепан — отсутан
 Варда Север — отсутан
 Васиљевић Стеван Д-р — за
 Величковић Милadini — за
 Вељковић Вељко — отсутан
 Видаковић Витомир — за
 Видић Јеша Д-р — отсутан
 Видовић Богдан Д-р — за
 Војиновић Јован В. — отсутан
 Воишњак Богумил Д-р — за
 Вујић Димитрије В. — за
 Вукићевић Богић Д-р — за
 Гавранчић Отон Д-р — за
 Гавриловић Ото — за
 Гајшек Карло — за
 Главички Божидар — за
 Господнегић Фрањо — отсутан
 Грајић Перо — за
 Грба Милован Д-р — отсутан
 Грбић Емилијан — отсутан
 Грђић Васил — за
 Грубановић Милан — отсутан
 Грубер Фрањо Д-р — отсутан
 Давидовић Витомир — за
 Даниловић Живко — отсутан
 Деметровић Јурај — за
 Дервишић Булага — отсутан
 Димитријевић Мита — за
 Димитријевић Хаџи-Тодор — за
 Добровић Милан С. — за
 Довозенски Јован С. — за
 Додић Александар Така — отсутан
 Дошен Мирко Д-р — за
 Драговић Милош П. — отсутан
 Дрљача Бранко — отсутан
 Дрмез Алојзиј — за
 Дубоковић Јурај — отсутан
 Ђокић Риста — отсутан
 Ђорђевић Владимир — отсутан
 Ђурић Михаило — за
 Елеговић Иво Д-р — отсутан
 Живановић Милан — за
 Живанчевић Михаило — за
 Живковић Негосим Д-р — за
 Живојиновић Душан М. — за
 Захарић Чедомир — отсутан
 Зельковић Бошко — отсутан
 Земљић Јакоб — за
 Ивандекић-Ивковић Мирко Д-р — за
 Иванишевић Петар — отсутан
 Иванчевић Душан — за
 Илић Срђа Милан Д-р — отсутан
 Исаковић Миливоје Ђ. — за
 Исаковић Мито — за
 Јанковић Велизар Д-р — за
 Јевремовић Драгољуб Д-р — за
 Јевтић Животије — отсутан
 Јевтић Милутин Ал. — за
 Јевтић Михаило Р. — отсутан
 Јевтић Радован — отсутан
 Јелић Милутин — отсутан
 Јеличић Божа Ц. — отсутан
 Јеремић Живојин — отсутан
 Јован Андрија — отсутан
 Јовановић Александар — отсутан
 Јовановић Ђока — за
 Јовановић Јова — отсутан
 Јовичић Добросав — за
 Кадић Хусеин — отсутан
 Кајмаковић Омер — отсутан
 Каламатијевић Михаило Р. — за
 Кандић Јовиша К. — за
 Катић Милош — за
 Каћански Стеван — за
 Кешелевић Никола Д-р — отсутан
 Клицић Антон — за
 Кнежевић Ловро — отсутан
 Кнежевић Стјепо Д-р — отсутан
 Ковач Анте Љ. — за
 Ковачевић Драгутин Карло — отсутан
 Кожуљ Марко Д-р — отсутан
 Којић Драгутин Д-р — за
 Коман Албин — отсутан
 Костић Драгутин Д-р — за
 Костић Милорад Ј. Д-р — за
 Краљевић Драган Д-р — за
 Крамер Алберт Д-р — за
 Крафт Стеван Д-р — отсутан
 Крејчи Антон — отсутан
 Крстановић Ристо — отсутан
 Крстић Владимир — отсутан
 Крстић Милутин — за
 Крстић Михаило В. — отсутан
 Крстић Симо — за
 Кузмановић Лазар К. — отсутан
 Кујунџић Андрија К. — за
 Кујунџић Богољуб К. — отсутан
 Кумануди Коста Д-р — (претседава)
 Кунтарић Анте Д-р — за
 Куњашић Јоахим — отсутан
 Куртовић Војко — за
 Куртовић Шукрија — за
 Лазаревић Милован М. — за
 Лазаревић Тодор Д-р — отсутан
 Лазаревић Теодосије К. — за
 Лазаревић Филип С. Д-р — за
 Леушић Ђуро Д-р — за
 Лисавац Младен Д-р — отсутан
 Лончаревић Иван Д-р — отсутан
 Лончар Иван — за
 Лончар Станко — отсутан
 Лукић Живан Д-р — отсутан
 Лулић Петар — отсутан
 Макар Дако — отсутан
 Максимовић Божидар — за
 Максимовић Стјепан — отсутан
 Маланчећ Владо Д-р — отсутан
 Маринковић Војислав Д-р — отсутан
 Марјан Ђуро — отсутан
 Марјанац Симо — отсутан
 Маркић Фрањо — отсутан
 Марковић Миленко Д-р — за
 Марковић Милорад П. — за
 Марковић Никола — отсутан
 Марковић Петар К. — отсутан
 Мastroвић Анте Ф. — отсутан
 Матица Павао — за
 Матић Ђока Н. — отсутан

- Мацековић Матија — отсутан
 Машић Марко — отсутан
 Метикош Милан Д-р — отсутан
 Мијић Милан Ђ. — отсутан
 Милетић Вјекослав Д-р — отсутан
 Милетић Владислав — отсутан
 Милошевић Гавро — за
 Милошевић Младен П. — отсутан
 Милутиновић Миланко Р. — за
 Милутиновић Милорад Ђ. — отсутан
 Мисирлић Јован Т. — против
 Митровић Јован Р. — за
 Михаиловић Илија П. — за
 Михаиловић Светислав Д-р — отсутан
 Мохорић Иван — за
 Мравље Милан — за
 Мулалић Мустафа А. — отсутан
 Најдорфер Мирко — за
 Недељковић Урош П. — за
 Никић Никола Д-р — отсутан
 Никић Федор Д-р — за
 Никодијевић Аранђел Д. — отсутан
 Николић Бранко Д-р — отсутан
 Нинковић Трипко — отсутан
 Нуић Петар Д-р — за
 Њамцул Ранко Д-р — отсутан
 Обрадовић Алекса Ј. — отсутан
 Остојић Ђуро Д-р — за
 Павлич Алојзиј — отсутан
 Палачек Иван Д-р — за
 Парабушки Ђорђе — отсутан
 Паранос Шпиро Ф. — за
 Пахарник Фрањо — отсутан
 Патрнोगић Љуба — отсутан
 Перић Матеј Д-р — за
 Перић Миливоје Ђ. — отсутан
 Перић Нинко Д-р — за
 Перко Драгутин В. — отсутан
 Петковић Милан — за
 Петовар Ловро — отсутан
 Петрак Никола — за
 Петричић Живко Д-р — за
 Петровић Марко — отсутан
 Пешнић Милутин — отсутан
 Пивко Људевит Д-р — отсутан
 Пиштелић Славко А. Д-р — отсутан
 Погачник Виктор — за
 Поповић Димитрије Он. — отсутан
 Поповић Добривоје Гер. Д-р — за
 Поповић Душан — отсутан
 Поповић Јефтимје — отсутан
 Поповић Коста Д-р — за
 Поповић Милан В. — отсутан
 Поповић Милан Д-р — отсутан
 Поповић Светислав Д-р — за
 Праљак Недељко — отсутан
 Прека Никола — отсутан
 Прекоршек Иван — за
 Принцип Јово — отсутан
 Прша Шиме Д-р — отсутан
 Пустослемшек Расто — за
 Пуцел Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — отсутан
 Радовић Саво Д-р — отсутан
 Радоњић Милан — за
 Радоњић Миљан — отсутан
 Рајић Тоша Д-р — за
 Рако Јанко Д-р — за
 Рапе Стане Д-р — за
 Рорбахер Јулијан Д-р — за
 Савић Аранђел П. — отсутан
 Савић Сава В. — отсутан
 Савковић Илија — за
 Санто Гавро Д-р — отсутан
 Сарачевић Раденко — за
 Секулић Милан Д-р — за
 Селић Јоца М. — отсутан
 Селмановић Алија — отсутан
 Симић Милорад — за
 Симовић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Д-р — за
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — отсутан
 Спасовић Вукашин — за
 Спахић Владо — отсутан
 Спидлер Вјекослав — отсутан
 Спинчић Вјекослав — отсутан
 Сршкић Милан Д-р — за
 Сташкић Јосип — отсутан
 Стајковић Никола — отсутан
 Станић Андра — за
 Станишић Владимир Д-р — отсутан
 Станојевић Драгомир М. — за
 Станојевић Милутин — отсутан
 Стевановић Живојин Ар. — за
 Стевановић Милан — отсутан
 Степанов Миливој — отсутан
 Степановић Милан Р. — отсутан
 Стефановић Игњат — отсутан
 Стијић Милан Д-р — за
 Стојадиновић Милосав Д-р — за
 Стојковић Милан Ђ. Д-р — отсутан
 Стошић Стаменко — за
 Стрзовић Крста — отсутан
 Суботић Никола Д-р — за
 Тадић Глигорије Д-р — отсутан
 Теодоровић Војислав — за
 Тешић Максим — за
 Толић Игњат М. Д-р — отсутан
 Томић Јакоб — за
 Тонић Тодор Р. — за
 Топаловић Милан — отсутан
 Торомановић Хасан — за
 Трбић Василије — за
 Трбојевић Урош Д-р — отсутан
 Трифуновић Љубиша — отсутан
 Тркуља Станко — отсутан
 Трпковић Ставра К. — отсутан
 Ђирић Ђорђе — отсутан
 Ђирић Стеван — за
 Ђуковић Милан — отсутан
 Узунвић Никола — отсутан
 Урек Иван — за
 Урошевић Мирко Ил. — отсутан
 Урукало Сергије — за
 Фиданчевић Тома Д-р — за
 Физир Виктор — отсутан
 Фоторић Арса — за
 Хајдињак Антон — отсутан
 Ханџек Лавослав Д-р — за
 Хасанбеговић Авдо Д-р — отсутан
 Хођера Светислав В. — отсутан
 Хрибар Никола — отсутан

Христић Бора — **отсутан**
 Цемовић Филип — **отсутан**
 Церер Антон — **за**
 Ципушевић Методије — **за**
 Чорбић Бранко — **отсутан**
 Чохаџић Хазим — **отсутан**
 Шарковић Тихомир — **за**
 Шега Фердо — **отсутан**
 Шелмић Драгић М. — **отсутан**
 Шећеров Славко Д-р — **отсутан**
 Шиљеговић Владимир — **за**
 Шифтар Стеван — **за**
 Шнајдар Фрањо — **отсутан**
 Шуменковић Илија Д-р — **за**
 Шурмин Ђуро Д-р — **отсутан**

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Изволите чути резултат гласања. Гласало је 136 народних посланика, од којих 135 *за* а један *против*. Тако је овај законски предлог примљен у начелу. Прелазимо на гласање у појединостима. Пошто се нико није јавио за реч, гласаће се седењем и устајањем. Господа која су против изволеће устати. Изволите чути г. секретара, као заступника известиоца.

Секретар Милан Мравље чита § 1 према предлогу Одбора.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина § 1? (Прима). § 1 је примљен. Изволите чути § 2.

Секретар Милан Мравље чита § 2 према предлогу Одбора.

Прејседник Д-р Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина § 2? (Прима). § 2 је примљен. Прелази се на гласање коначно и у целини. Глас се поименично *за* и *против*.

Секретар Милан Мравље прозива народне посланике да гласају и они су гласали овако:

Аврамовић Бранко — **за**
 Ађић Анте — **отсутан**
 Аксентијевић Александар — **за**
 Алексић Коста — **отсутан**
 Алиловић Шаџир — **отсутан**
 Анђелиновић Гргур Будислав Д-р — **отсутан**
 Антонијевић Душан — **отсутан**
 Антуновић Јосип — **за**
 Аранђеловић Јован — **за**
 Ауер Људевит Д-р — **за**
 Бабаковић Јордан — **отсутан**
 Бајић Салих — **отсутан**
 Бањац Љубомир — **за**
 Бараћ Бранко — **отсутан**
 Батинић Јозо — **отсутан**
 Бачић Стјепан Д-р — **за**
 Бенко Јосип — **за**
 Бешировић Димирије Р. — **отсутан**
 Богдановић Исо — **отсутан**
 Божић Милан — **отсутан**
 Борисављевић Страхиња — **отсутан**
 Бркић Стјепан — **за**
 Брушија Радослав — **отсутан**
 Будишин Стеван — **отсутан**
 Буквић Александар — **отсутан**
 Буновић Милан — **отсутан**
 Ваљавец Стјепан — **против**
 Варда Север — **отсутан**

Васиљевић Стеван Д-р — **отсутан**
 Величковић Миладин — **отсутан**
 Вељковић Вељко — **отсутан**
 Видаковић Витомир — **отсутан**
 Видић Јеша Д-р — **за**
 Видовић Богдан Д-р — **за**
 Војиновић Јован В. — **отсутан**
 Вошњак Богумил Д-р — **за**
 Вујић Димитрије В. — **отсутан**
 Вукићевић Богић Д-р — **отсутан**
 Гавранчић Ото Д-р — **отсутан**
 Гавриловић Ото — **отсутан**
 Гајшек Карло — **отсутан**
 Главички Божидар — **отсутан**
 Господнетић Фрањо — **отсутан**
 Грајић Перо — **отсутан**
 Грба Милован Д-р — **отсутан**
 Грбић Емилијан — **за**
 Грђић Васиљ — **отсутан**
 Грубановић Милан — **отсутан**
 Грубер Фрањо Д-р — **отсутан**
 Давидовић Витомир — **отсутан**
 Даниловић Живко — **за**
 Деметровић Јурај — **за**
 Дервишић Ђулага — **отсутан**
 Димитријевић Мита — **за**
 Димитријевић Хаџи-Тодор — **отсутан**
 Добровић Милан С. — **за**
 Добровољац Милан Ј. — **за**
 Доволенски Јован С. — **за**
 Додић Александар Така — **отсутан**
 Дошен Мирко Д-р — **за**
 Драговић Милош П. — **за**
 Дрљача Бранко — **отсутан**
 Дрмељ Алојзиј — **за**
 Дубоковић Јурај — **отсутан**
 Ђокић Риста — **отсутан**
 Ђорђевић Владимир — **за**
 Ђурић Михаило — **отсутан**
 Елеговић Иво Д-р — **против**
 Живановић Милан — **за**
 Живанчевић Михаило — **за**
 Живковић Негосим Д-р — **отсутан**
 Живојиновић Душан М. — **за**
 Захарић Чедомир — **отсутан**
 Зельковић Бошко — **отсутан**
 Земљић Јакоб — **за**
 Ивандекић-Ивковић Мирко Д-р — **отсутан**
 Иванишевић Петар — **отсутан**
 Иванчевић Душан — **за**
 Илић Срђа Милан Др. — **отсутан**
 Исаковић Миливоје Ђ. — **отсутан**
 Исаковић Мито — **отсутан**
 Јанковић Велизар Д-р — **за**
 Јевремовић Драгољуб Д-р — **за**
 Јевтић Животије — **за**
 Јевтић Милутин Ал. — **отсутан**
 Јевтић Михаило Р. — **за**
 Јевтић Радован — **отсутан**
 Јелић Милутин — **отсутан**
 Јеличић Божа С. — **отсутан**
 Јеремић Живојин — **отсутан**
 Јован Андрија — **отсутан**
 Јовановић Александар — **отсутан**
 Јовановић Бока — **отсутан**
 Јовановић Јова — **отсутан**
 Јовичић Добросав — **за**

- Кадић Хусеин — за
 Кајмаковић Омер — за
 Каламатијевић Михаило Р. — за
 Кандић Јовиша К. — за
 Катић Милош — за
 Каћански Стеван — за
 Кешелевић Никола Д-р — **отсутан**
 Клинич Антон — за
 Кнежевић Ловро — **отсутан**
 Кнежевић Стјепан Д-р — за
 Ковач Анте Љ. — за
 Ковачевић Драгутин Карло — за
 Кожуљ Марко Д-р — **отсутан**
 Којић Драгутин Д-р — за
 Коман Албин — **отсутан**
 Костић Драгутин Д-р — за
 Костић Милорад Ј. Д-р — за
 Краљевић Драган Д-р — **отсутан**
 Крамер Алберт Д-р — за
 Крафт Стеван Д-р — **отсутан**
 Крејчи Антон — за
 Крстановић Ристо — **отсутан**
 Крстић Владимир — за
 Крстић Милутин — **отсутан**
 Крстић Михаило В. — **отсутан**
 Крстић Симо — **отсутан**
 Кузмановић Лазар К. — **отсутан**
 Кујунџић Андрија К. — **отсутан**
 Кујунџић Богољуб К. — за
 Кумануди Коста Д-р — (претседава)
 Кунтарић Анте Д-р — за
 Куњашић Јоахим — **отсутан**
 Куртовић Војко — **отсутан**
 Куртовић Шукрија — за
 Лазаревић Милован М. — **отсутан**
 Лазаревић Тодор Д-р — **отсутан**
 Лазаревић Теодосије К. — **отсутан**
 Лазаревић Филип С. Д-р — **отсутан**
 Леушић Ђуро Д-р — **отсутан**
 Лисавац Младен Д-р — **отсутан**
 Лончаревић Иван Д-р — **против**
 Лончар Иван — за
 Лончар Станко — **отсутан**
 Лукић Живан Д-р — за
 Лулић Петар — за
 Макар Дако — **отсутан**
 Максимовић Божидар — за
 Максимовић Стјепан — за
 Маланец Владо Д-р — **отсутан**
 Маринковић Војислав Д-р — **отсутан**
 Марјан Ђуро — **отсутан**
 Марјанац Симо — **отсутан**
 Маркић Фрањо — за
 Марковић Миленко Д-р — за
 Марковић Милорад П. — **отсутан**
 Марковић Никола — за
 Марковић Петар К. — за
 Мastroвић Анте Ф. — **отсутан**
 Матица Павао — за
 Матић Ђока Н. — за
 Мацековић Матија — за
 Машин Марко — **отсутан**
 Метикош Милан Д-р — **отсутан**
 Мијић Милан Ђ. — **отсутан**
 Милетић Вјекослав Д-р — за
 Милетић Владислав — **отсутан**
 Милошевић Гавро — за
 Милошевић Младен Р. — за
 Милутиновић Милинко П. — **отсутан**
 Милутиновић Милорад Р. — **отсутан**
 Мисирлић Јован Т. — за
 Митровић Јован Р. — **отсутан**
 Михаиловић Илија П. — за
 Михаиловић Светислав Д-р — **отсутан**
 Мохорић Иван — за
 Мравље Милан — за
 Мулалић Мустафа А. — за
 Најдорфер Мирко — за
 Недељковић Урош П. — **отсутан**
 Никић Никола Д-р — **отсутан**
 Никић Федор Д-р — за
 Никодијевић Аранђел Д. — **отсутан**
 Николић Бранко Д-р — за
 Нинковић Трипко — за
 Нуић Петар Д-р — **отсутан**
 Њамцул Ранко Д-р — за
 Обрадовић Алекса Ј. — **отсутан**
 Остојић Ђуро Д-р — за
 Павлич Алојзиј — **отсутан**
 Палачек Иван Д-р — за
 Парабушки Ђорђе — за
 Паранос Шпиро Ф. — **отсутан**
 Пахерник Фрањо — за
 Патрновић Љуба — **отсутан**
 Перић Матеј Д-р — за
 Перић Миливоје Ђ. — **отсутан**
 Перић Нинко Д-р — за
 Перко Драгутин В. — **отсутан**
 Петковић Милан — **отсутан**
 Петовар Ловро — за
 Петрак Никола — **отсутан**
 Петричић Живко Д-р — за
 Петровић Марко — за
 Пешић Милутин — **отсутан**
 Пивко Људевит Д-р — за
 Пиштелић Славко А. Д-р — за
 Погачник Виктор — **отсутан**
 Поповић Димитрије Он. — за
 Поповић Добривоје Гер. Д-р — **отсутан**
 Поповић Душан — **отсутан**
 Поповић Јефтимије — **отсутан**
 Поповић Коста Д-р — за
 Поповић Милан В. — **отсутан**
 Поповић Милан Д-р — **отсутан**
 Поповић Светислав Д-р — за
 Прањак Недељко — за
 Прека Никола — **отсутан**
 Прекоршек Иван — за
 Принцип Јово — **отсутан**
 Прша Шиме Д-р — **отсутан**
 Пусгослемшек Расто — **отсутан**
 Пуцел Иван Ј. — за
 Радивојевић Лазар Љ. — за
 Радић Иван — **отсутан**
 Радовић Саво Д-р — **отсутан**
 Радоњић Милан — за
 Радоњић Миљан — за
 Рајић Тоша Д-р — за
 Рако Јанко Д-р — **отсутан**
 Рапе Стане Д-р — **отсутан**
 Рорбахер Јулијан Д-р — **отсутан**
 Савић Аранђел П. — за
 Савић Сава В. — **отсутан**
 Савковић Илија — **отсутан**

Санто Гавро Д-р — отсутан
 Сарачевић Раденко — за
 Секулић Милан Д-р — за
 Селић Јоца М. — отсутан
 Селмановић Алија — отсутан
 Симић Милорад — отсутан
 Симовић Александар М. — отсутан
 Смиљанић Тома Д-р — за
 Сокић Милоје М. — за
 Соколовић Никола — отсутан
 Спасовић Вукашин — отсутан
 Спахић Владо — отсутан
 Спиндлер Вјекослав — за
 Спичић Вјекослав — отсутан
 Сршкић Милан Д-р — за
 Стажић Јосип — отсутан
 Стајковић Никола — отсутан
 Станић Андра — отсутан
 Станишић Владимир Д-р — отсутан
 Станојевић Драгомир М. — за
 Станојевић Милутин — отсутан
 Стевановић Живојин Ар. — отсутан
 Стевановић Милан — за
 Степанов Миливој — отсутан
 Степановић Милан Р. — отсутан
 Стефановић Игњат — отсутан
 Стијић Милан Д-р — за
 Стојадиновић Милосав Д-р — за
 Стојковић Милан Ђ. Д-р — отсутан
 Стошић Стаменко — за
 Стрезовић Крста — за
 Суботић Никола Д-р — отсутан
 Тадић Глигорије Д-р — за
 Теодоровић Војислав — за
 Тешић Максим — отсутан
 Толић Игњат М. Д-р — отсутан
 Томић Јакоб — за
 Тонић Тодор Р. — за
 Топаловић Милан — отсутан
 Торомановић Хасан — отсутан
 Трбић Василије — отсутан
 Трбојевић Урош Д-р — за
 Трифуновић Љубиша — за
 Тркуља Станко — за
 Трпковић Ставра К. — отсутан
 Ђирић Ђорђе — отсутан
 Ђирић Стеван — отсутан
 Ђуковић Милан — за
 Узуновић Никола — за
 Урек Иван — за
 Урошевић Мирко Ил. — отсутан
 Урукало Сергије — отсутан
 Фиданчевић Тома Д-р — отсутан
 Физир Виктор — за
 Фоторић Арса — отсутан
 Хајдињак Антон — за
 Ханжек Лавослав Д-р — за
 Хасанлеговић Авдо Д-р — отсутан
 Хођера Светислав В. — за
 Хрибар Никола — отсутан
 Христић Бора — отсутан
 Цемовић Филип — за
 Церер Антон — отсутан
 Цицушевић Методије — отсутан

Чорбић Бранко — за
 Чохаџић Хазим — отсутан
 Шарковић Тихомир — отсутан
 Шеге Фердо — за
 Шелмић Драгић М. — отсутан
 Шећерво Славко Д-р — за
 Шилеговић Владимир — за
 Шифтар Стеван — отсутан
 Шнајдер Фрањо — отсутан
 Шуменковић Илија Д-р — за
 Шурмин Ђуро Д-р — отсутан

Председник Д-р Коста Кумануди: Изволите чути господо, резултат гласања о овом законском предлогу коначно и у целини. Гласало је свега 130 народних посланика и сви су гласали за. Према томе објављујем, да је законски предлог о изменама и допунама Уредбе о заштити јавних путева и безбедности саобраћаја, од 6 јуна 1929 године коначно примљен и биће на основу члана 60 Устава упућен Сенату на даљи рад.

Изволите, господо народни посланици, чути једно саопштење: Господин Министар унутрашњих дела подноси Народној скупштини на решавање два законска предлога: Предлог закона о изменама и допунама у Закону о удружењима, зборовима и договорима од 18 септембра 1931 године и друго: предлог закона о изменама и допунама у Закону о изборима народних посланика за Народну скупштину од 10 септембра 1931 године са изменама и допунама од 26 септембра 1931 године.

За ова два законска предлога изабраће се нарочити одбори кад Скупштина то буде ставила на дневни ред.

Пошто је данашњи дневни ред исцрпен, ја ћу са вашим пристањком закључити данашњу седницу. Као дневни ред за идућу седницу предлажем:

1) Избор одбора за проучавање законског предлога о изменама и допунама у Закону о удружењима, зборовима и договорима од 1931 године.

2) Избор одбора за проучавање законског предлога о изменама и допунама у Закону о изборима народних посланика за Народну скупштину од 10 септембра 1931 године са изменама и допунама од 26 септембра 1931 године.

3) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о Протоколу о туристичком саобраћају између Краљевине Југославије и Чехословачке Републике.

4) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о привременом трговинском споразуму између Краљевине Југославије и Републике Грчке.

5) Претрес извештаја одбора за проучавање законског предлога о пројекту конвенције о назначивању тежине на великим колетима, која се преносе лађом.

Прима ли Народна скупштина предложени дневни ред? (Прима). Објављујем да је предложени дневни ред примљен.

Данашњу седницу закључујем, а идућу закључујем за сутра, у среду 23. ов. месеца у 10 часова.

Седница је закључена у 12.30 часова.

ПРИЛОЗИ

Краљевине Југославија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНА

Бр. 29929

17 октобра 1932 год.

Београд

ПРЕТСЕДНИШТВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Част ми је у прилогу под $\cdot/1$ доставити «Предлог закона о изменама и допунама Уредбе о заштити јавних путова и безбедности саобраћаја на њима од 6 јуна 1929 године» с молбом да се исти поднесе Народном претставништву на решење.

У исто време част ми је под $\cdot/2$ доставити препис Указа Његовог Величанства Краља од 17 октобра ове године број 29929, којим сам овлашћен да могу предлог овога Закона поднети Народном претставништву на решење.

Министар грађевина,
Др. Сркул, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог нашег Министра грађевина и по са-
слушању нашег Министарског савета а на основу
члана 63 Устава решили смо и решавамо:

Овлашћује се наш Министар грађевина да може
поднети Народном претставништву Краљевине Југо-
17 октобра 1932 године
Београд

Министар грађевина,
Др. Сркул, с. р.

славије на решавање Предлог Закона о изменама и
допунама уредбе о заштити јавних путова и без-
бедности саобраћаја на њима од 6 јуна 1929 године.

Наш Министар грађевина нека изврши овај Указ.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА УРЕДБЕ О ЗАШТИТИ ЈАВНИХ ПУТОВА И БЕЗБЕДНОСТИ
САОБРАЋАЈА НА ЊИМА ОД 6 ЈУНА 1929 ГОДИНЕ

§ 1

Чл. 38 мења се и гласи:

Ступањем на снагу ове Уредбе забрањује се
израда нових товарних кола са наплатцима ужим од
6 см. а измена наплатака на постојећим товарним
колима у смислу чл. 18 има се извршити од 17 јуна
1934 године, и после тога рока теретна кола са наплат-

цима ужим од 6 см. не смеју се употребљавати на
јавним путовима.

§ 2

Овај Закон ступа у живот од дана када га Краљ
потпише, а обавезну снагу добија од дана обнародо-
вања у „Службеним новинама“.

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

53473 III 22-XI 1932

Управно одељење

Београд

Господину Претседнику Народне скупштине

У прилогу под $\cdot/1$ част ми је поднети Народном
скупштини на решење предлог закона о изменама
и допунама Закона о удружењима, зборовима и
договорима од 18 септембра 1931 године. У исто
време част ми је под $\cdot/2$ доставити оригиналан Указ

којим сам овлашћен да тај законски предлог подне-
сен Народном претставништву на решење.

Министар унутрашњих послова
Жив. А. Лазич, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра унутрашњих по-
слова и по саслушању Нашег Министарског савета,
а на основу члана 63 Устава,

решили смо и решавамо:

Овлашћује се наш Министар унутрашњих по-
22 новембра 1932 године
у Београду

Министар унутрашњих послова,
Жив. А. Јазић, с. р.

слова да може поднети Народној претставници
на решење предлог Закона о изменама и допунама
Закона о удружењима, зборовима и договорима од
18 септембра 1931 године.

Наш Министар унутрашњих послова нека из-
врши овај указ.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

изменама и допунама закона о удружењима, зборовима и договорима од 18 септембра 1931 године.

§ 1

§ 13 мења се и гласи:

Кад се намерава основати политичка странка,
оснивачи у броју од најмање 100 биће дужни да,
уз програм и правила странке, поднесу још и своје-
ручно потписану пријаву Министру унутрашњих
послова. Потписници пријаве (оснивачи), уз ознаку
својих презимена и имена морају у пријави назна-
чити још и своје звање односно занимање и места
из којих су.

Одлуку, којом се допушта односно не допушта
оснивање политичке странке, Министар унутрашњих
послова донеће у року од месец дана од дана пријема
пријаве у смислу предњег става. Одлука Министра
унутрашњих послова коначна је и противу исте нема
правног лека. Одлука Министра унутрашњих по-
слова има се саопштити на потпис једном од пот-
писника пријаве (оснивача) у року од десет дана
од дана када је донета.

Одлука, којом се допушта оснивање политичке
странке објавиће се у „Службеним новинама“ у
року од десет дана од дана када је донета.

Потписници пријаве (оснивачи) пошто им се
саопшти одлука, којом је одобрено оснивање стран-
ке, могу приступити упису чланова и стварању
одбора (организација) политичке странке.

§ 2

§ 14 мења се и гласи:

Организовање политичке странке има се тако
провести да странка мора имати одбор (организа-
цију) са по најмање 30 чланова у половини укупног
броја срезова у држави, с тим да су ови срезови
на територији бар две трећине бановина.

§ 3

§ 15 мења се и гласи:

По завршеној организацији политичке странке,
оснивачи ће поднети Министру унутрашњих по-
слова доказ да је странка организована на напред
означени начин.

После тога Министар унутрашњих послова до-
неће у року од месец дана коначну одлуку, да ли
одобрава да политичка странка постоји и ради, или
не. Ова одлука Министра унутрашњих послова
саопштиће се једном од оснивача на потпис у року
од десет дана од дана када је донета одлука Министра
унутрашњих послова.

Одлука, којом се одобрава, да политичка стран-
ка постоји и ради, има се објавити у „Службеним
новинама“ у року од десет дана од дана када је
донета.

§ 4

§ 32 мења се и гласи:

Изузетно од одредбе § 31, политичке странке
којима су постојале и рад по прописима §§ 14 и 15
дозвољени, могу одржавати зборове, осим оних под
ведрим небом, односно договоре (конференције)
у затвореном простору, и без претходне дозволе
опште управне власти првог степена, но за држање
ових зборових односно договора (конференција) са-
зивачи су дужни да на 24 часа раније поднесу пи-
смену пријаву тој власти, која ће им о томе издати
писмену потврду. И за овај случај важи одредба §
23 став 2.

§ 5

Овај Закон ступа у живот и добија обавезну
снагу на дан кад се обнародује у „Службеним но-
винама“.

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

53474 III 22 XI 1932

УПРАВНО ОДЕЉЕЊЕ

Господину Претседнику Народне скупштине,

У прилогу под :/1 част ми је поднети Народној скупштини на решење предлог Закона о изменама и допунама Закона о избору народних посланика за Народну скупштину од 10 септембра 1931 године.

У исто време част ми је под :/2 доставити Вам ори нални Указ којим сам овлашћен да тај законски предлог поднесем Народној претставништву на решење.

Министар унутрашњих послова,
Жив. А. Лазик, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божијој и вољи народној

Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра унутрашњих послова и по саслушању Нашег Министарског савета, а на основу члана 63 Устава,

решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар унутрашњих послова да може поднети Народној претставништву 22 новембра 1932 године у Београду.

Министар унутрашњих послова

Жив. А. Лазик, с. р.

на решење предлог закона о изменама и допунама Закона о избору народних посланика за Народну скупштину од 10 септембра 1931 године са изменама и допунама од 26 септембра 1931 године.

Наш Министар унутрашњих послова нека изврши овај Указ.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

о

изменама и допунама закона о избору народних посланика за Народну скупштину од 10 септембра 1931 године, са изменама и допунама од 26 септембра 1931 године.

§ 1

§ 4 мења се и гласи:

«Број мандата народних посланика износи за сваки административни срез по један. За поједине бановине бира се и то: за Дравску бановину 25, Савску 69, Врбаску 20, Приморску 21, Дринску 37, Зетску 32, Дунавску 50, Моравску 40 и Вардарску 44.

Осим тога бира се за седишта бановина, која имају преко 50.000 становника, и то преко 50.000 до 100.000 становника по један, а преко 100.000 становника по два посланика.

За управно подручје Београд, Земун и Панчево бирају се три посланика.

Поред тога бира се још онолико посланика, колико има носилаца земаљских листа, које су добиле преко 50.000 гласова.

§ 2

§ 9 мења се и гласи:

«Немају право да бирају:

1) који су извршном пресудом осуђени на робију или заточење, или на строги затвор или затвор дужи од годину дана, док се не поврате у права;

2) који су извршном пресудом осуђени на губитак часних права, за време док траје та казна;

3) који су под стециштем;

4) који су под старатељством и

5) који су извршном пресудом осуђени на губитак бирачког права због изборних кривица.

§ 3

У § 12 укида се последњи став.

§ 4

§ 13 мења се и гласи:

«Губе мандат посланици:

1) који изгубе бирачко право;

2) који се за време трајања свога посланичког мандата приме државне службе и

3) који за време трајања посланичког мандата раде са државом лифрантске и предузимачке послове.

Одредба под 2 не односи се на Министре».

§ 5

Наслов под V пре § 17 мења се и гласи: «V састављање кандидатске листе».

§ 17 мења се и гласи:

«Најдаље петнајест дана пре избора морају се поднети земаљске кандидатске листе Касационом суду у Београду на потврду».

§ 6

§ 18 мења се и гласи:

«Земаљска кандидатска листа саставља се овако:

На челу се означаје дан избора. Затим се означаје носилац земаљске кандидатске листе, његово занимање и место живљења.

Потом се означају: Име и презиме, занимање и место живљења кандидата за све изборне јединице у држави. Испод кандидата за сваку изборну јединицу исписује се име и презиме, занимање и место живљења његовог заменика.

Испод имена носиоца листе, среских кандидата и њихових заменика написаће се одвојено имена два претставника те листе за Главни бирачки одбор и два њихова заменика као и имена по једног претставника и једног његовог заменика за свако гласачко место.

Два административна среза могу се спојити у једну изборну јединицу. Спајање срезова је могуће само, ако је број становника у оба среза мањи од 50.000. Спајање срезова може се вршити само у границама једне и исте бановине.

Овако састављену листу предлажу најмање по 30 предлагача (правних бирача) из сваке изборне јединице од половине укупног броја административних срезова у држави, с тим да су ове изборне јединице на територији бар $\frac{2}{3}$ бановина.

Неписмене предлагаче потписаће по њиховом пристанку други, који ће се такође потписати.

Уз земаљску кандидатску листу предлагачи су дужни поднети суду и писмени акт пристанка носиоца, сваког кандидата и његовог заменика.

За предлагаче и за уредност листе није обавезно да на кандидатској листи коју предлажу назначе претставника и његовог заменика за сва гласачка места.

Претставници за поједина гласачка места као и њихови заменици морају бити из општине у којој се гласање врши и уписани у њен стални бирачки списак.

Без питања и одобрења нико се не сме за претставника или заменика носиоца земаљске листе означити и на листи записати.

Кад неко дозна да је на којој год листи за претставника или заменика забележен без свога знања и одобрења он има право изјавити Касационом суду у Београду да се тога не прима, и Суд је дужан избрисати га, па о томе известити једнога од подносиоца земаљске кандидатске листе».

§ 7

§ 21 мења се и гласи:

«Свака земаљска кандидатска листа мора имати најмање по једног кандидата у сваком административном срезу, односно спојеном изборном срезу (§ 18), као и по једног кандидата за свако седиште бановина за које се бира посланик, по два где се бирају два посланика и по три кандидата за управно подручје града Београда, Земуна и Панчева; сваки од тих кандидата мора имати свог заменика. У истом административном срезу, спојеним срезовима (§ 18) односно бановинским седиштима и управном подручју града Београда, Земуна и Панчева може земаљска кандидатска листа имати и више среских кандидата.

Срески кандидати могу се кандидовати највише

у две изборне јединице, у ком случају морају бити везани за исту земаљску листу.

Срески кандидат може бити на истој листи и заменик у другој изборној јединици, у ком случају не може бити срески кандидат у две изборне јединице.

Заменик среског кандидата може бити заменик у две изборне јединице на истој листи.

Ако се ма којим случајем упразни место посланика, који је изабран као срески кандидат, на његово место доћиће његов заменик».

§ 8

§ 22 укида се, а § 24 мења се и гласи:

«Носилац земаљске кандидатске листе за коју се везао најмање по један кандидат за сваки административни срез односно два спојена среза (§ 18) и за свако седиште бановине за које се бира посланик, као и најмање по два кандидата за седишта бановина за која се бирају два посланика и три кандидата за управно подручје града Београда, Земуна и Панчева, поднеће Касационом суду у Београду на потврду своју кандидатску листу у року предвиђеном у § 17».

§ 9

§ 25 мења се и гласи:

«Подношење земаљске кандидатске листе према § 24 извршиће се на тај начин, што ће најмање пет предлагача поднети Касационом суду у Београду на потврду два примерка листе састављене према § 18 и предати их Претседнику или његовом заменику, који ће им издати реверс о пријему.

Суд ће се најпре уверити из поднетих уверења надлежних среских односно првостепених судова, јесу ли предлагачи заиста уписани у сталне бирачке спискове, да ли их има у потребном броју у смислу § 18 и да ли имају писмени пристанак носиоца, среских кандидата и њихових заменика, као и томе, је ли земаљска кандидатска листа састављена по прописима овога Закона, па када се о томе увери, потврдиће листу. Један потврђени примерак вратиће подносиоцима на реверс најдаље за 48 сати од пријема, а други чувати под својим печатом на сигурном месту, од кога ће примерка препис одмах послати Управи државне штампарије да се обзнани у првом броју «Службених новина» Краљевине Југославије и службених органа Краљевских банских управа, под рубриком «кандидати за народне посланике».

§ 10

§ 27 мења се и гласи:

«Сваку кандидатску листу чим се преда јавности слободно је сваком преписати или прештампати»

§ 11

§ 28 мења се и гласи:

«Земаљска кандидатска листа једном предана Касационом суду у Београду, ма и не била потврђена, не може се опозвати нити се у њој могу чинити какве измене. Али, ако који од предложених кандидата умре или изгуби право да буде биран, може се на његовом месту предложити други кандидат.

Овакве измене у листи могу се чинити све до на 48 сати пре избора и оне ће се потврђивати на исти начин као и земаљска кандидатска листа».

§ 12

§ 29 мења се и гласи:

«Ако буде потврђена код Касационог суда само једна земаљска кандидатска листа, вршиће се гласање само за ову листу. У том случају у срезовима који су спојени (§ 18) огласиће се за посланике и кандидат и заменик».

§ 13

§ 61 мења се и гласи:

«На основу резултата избора, Главни бирачки одбор утврдиће претходно, која је земаљска кандидатска листа добила највећи број гласова (релативну већину) сабирајући све гласове које су добили сви кандидати везани за ову листу у целој земљи.

По том ће Главни бирачки одбор потврдити за посланике све оне носоце земаљских кандидатских листа, који имају преко 50.000 гласова у целој земљи.

За управно подручје града Београда, Земуна и Панчева огласиће се за посланике сва три кандидата са оне земаљске кандидатске листе, која је добила релативну већину. Ако се за најјачу земаљску кандидатску листу везало више група од по три кандидата, за посланике ће се огласити сва три кандидата оне групе која међу њима има релативну већину.

Земаљској кандидатској листи која је добила највећи број гласова у целој земљи, доделиће се три петине укупног броја народних посланика од оног броја који долази на све бановине. Разломци при обрачуна ове три петине не узимеју се у обзир.

Три петине мандата, који припадају земаљској кандидатској листи, са највећим бројем гласова расподелиће се бановинама сразмерно броју који им припада и то: Дравској бановини 16, Савској 43, Врбаској 12, Приморској 13, Дринској 23, Зетској 19, Дунавској 31, Моравској 24 и Вардарској 27.

Ти мандати у бановинама поделиће се редом срезовима најјачим према збиру гласова, који су пали на све кандидате у срезу спојеним срезовима односно бановинском седишту, везане за најјачу кандидатску земаљску листу, којој су припале три петине мандата. За тим Главни бирачки одбор оглашује за народне посланике оне среске кандидате из срезова који су међу свима осталим кандидатима тога среза, везаним за ову листу, добили релативну већину.

При овој подели мандата, вароши за које се као седишта бановина бирају посланици, сматраће се исто као и остали административни срезови. У варошима, за које се бирају по два посланика, огласиће се оба кандидата изабраним, ако је, по јачини збира гласова који су пали за све групе кандидата те вароши везане за земаљску кандидатску листу, та варош ушла у ред најјачих административних односно спојених срезова бановине, којим срезовима имају припасти мандати из броја од три петине. Ако има више група од по два кандидата везаних за најјачу земаљску кандидатску листу, за посланике ће се огласити оба кандидата тога места оне групе, која је добила релативну већину међу групама везаним за ову најјачу кандидатску земаљску листу.

Број мандата који преостане, кад се од укупног броја мандата одбију мандати, који су на име три

петине припали најјачој земаљској кандидатској листи, делиће Главни бирачки одбор на овај начин:

1) ако збир гласова са свих осталих кандидатских земаљских листа износи мање него број гласова кандидатске земаљске листе, која је добила већину, онда ће се овај остатак делити међу све кандидатске земаљске листе у земљи рачунајући ту и листу која је добила највећи број гласова у земљи.

Распоред овог броја мандата врши се на тај начин да се цео тај број мандата подели на бановине у оном броју колико им још припада и то: Дравској бановини 10, Савској 28, Врбаској 8, Приморској 8, Дринској 15, Зетској 13, Дунавској 20, Моравској 16, и Вардарској 18.

Овај број мандата који још припада свакој посебној бановини поделиће се међу све кандидатске земаљске листе, сразмерно броју гласова који су у тој бановини пали на све среске кандидате везане за поједине кандидатске земаљске листе, и то на овај начин: број гласова који је укупно свака земаљска кандидатска листа добила у појединој бановини дели се са 1, 2, 3, и т. д. и најзад са цифром која одговара том броју мандата који још бановини припада. Од бројева добивених оваквим дељењем узима се највећих онолико колико још мандата припада тој бановини и према тим бројевима додељује се број мандата свакој листи. Колико се тих бројева узело из реда оних количника добивених кад се број гласова једне листе делио са 1, 2, 3, и т. д. толико мандата припада тој листи.

Сразмерни број мандата који припадне на сваку кандидатску земаљску листу доделиће се у тим бановинама срезу или спојеним срезовима односно месту по јачини збира гласова свих кандидата везаних за дотичну листу, али само оном срезу или спојеним срезовима, односно месту који поделом три петине мандата нису већ добиле посланика.

Главни бирачки одбор огласиће за народне посланике оне среске кандидате ових срезова односно места са те листе који су међу осталим кандидатима за ту листу везани у том срезу добили највећи број гласова;

2) ако збир гласова са свих осталих кандидатских земаљских листа износи више него број гласова кандидатске земаљске листе, која је добила релативну већину или једнак број са њом, онда се кандидатска земаљска листа са највећим бројем гласова при подели овог постотка мандата не узима у обзир. Подела мандата као и додељивање мандата појединим среским кандидатима врши се као под 1), сем што у деоби не учествује најјача кандидатска листа;

3) ако која кандидатска листа за целу земљу није добила ни овај број гласова, колики је потребан број предлагача, она неће учествовати при подели мандата под 1) и 2) нити ће се број њених гласова уопште узимати у обзир код прорачунавања и деобе под 1) и 2).

Ако се десе две најјаче кандидатске земаљске листе са једнаким бројем гласова, онда ће се избори поновити у другу наредну недељу, пошто Главни бирачки одбор утврди резултат првих избора.

§ 13

Овај Закон ступа у живот и добија обавезну снагу на дан када се обнародује у «Службеним новинама».

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА

Министарство иностраних дела

Пов.Бр. 16911

Једанаест прилога.

Предмет: Предлог закона о препорукама о предупредивању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом, усвојеним 21 јуна 1929, на дванаестој сесији Међународне Конференције рада, која је заседавала у Женеви од 30 маја до 21 јуна 1929.

Господине Претседнице,

У прилогу под 1) част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 20 септембра 1932, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети на решење Народном Претставништву Предлог закона о препорукама о предупредивању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом, усвојеним 21 јуна 1929, на дванаестој сесији Међународне Конфе-

рениције рада, која је заседавала у Женеви од 30 маја до 21 јуна 1929.

У прилогу под 2) част нам је доставити Вам десет примерака Предлога закона са образложењем о горе поменутих препорукама с молбом да исти изволите изнети на решење пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседнице, и овом приликом уверење нашег особито поштовања.

Министар социјалне политике
и народног здравља,
И. Пуцел, с. р.

Заступник
Министра иностраних послова,
Министар без портфеља,
Д-р Алберт Крамер, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра социјалне политике и народног здравља и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар социјалне политике и народног здравља и Наш Министар иностраних послова да могу на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о препорукама о предупредива-

вању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом, усвојеним, 21 јуна 1929 године, на дванаестој сесији Међународне Конференције рада, која је заседавала у Женеви од 30 маја до 21 јуна 1929 године.

Наш Министар социјалне политике и народног здравља и Наш Министар иностраних послова нека заврше овај Указ.

20 септембра 1932 године
у Нишкој Бањи

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар социјалне политике
и народног здравља,
И. Пуцел, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Јевтић, с. р.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

На основу и у духу Одељка XIII Версајског уговора и аналогних одредаба осталих Уговора о миру, међународна Конференција рада усвојила је 21 јуна 1929 године, у своме дванаестом заседању, између осталог:

1 Препоруке о предупредивању несрећних случајева при раду;

2 Препоруке о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом.

У препорукама под 1 — реч је у главном о предупредивању несрећних случајева при раду у индустријским установама, али се наглашава потреба примене и у земљорадњи. Ради постизавања овога циља препоручује се проучавање узрока несрећних случајева и прибирање и сређивање ста-

тистичких података, ефикасна контрола, све то у сарадњи са послодавачким и радничким организацијама; затим, целисходно поучавање радника, организовање сервиса инспекције, предузимање сходних мера за побољшање сигурности, састављање и публиковање корисних монографија, уношење у наставу професионалних и других школа лекција којима ће се јачати осећај опрезности. Сем тога, препоручује се доношење законских прописа о обавези послодаваца у погледу предузимања сигурносних мера у предузећима и о њиховој одговорности.

Препорукама под 2 — предлаже се, да се законом забрани набављање и инсталација машина покретаних механичком снагом ако исте нису снабдевене сигурносним направама које су прописане националним законима.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

o

Препорукама о предупредивању несрећних случајева при раду и о препорукама о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом, усвојеним 21 јуна 1929 године, на дванаестој сесији међународне Конференције рада, која је заседала у Женеви од 30 маја до 21 јуна 1929 године,

који гласи:

§ 1

Одобравају се и добијају законску снагу: Препоруке о предупредивању несрећних случајева при раду и препоруке о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком снагом, усвојене 21 јуна 1929 године, на дванаестој сесији међународне Конференције рада која је заседала у Женеви од 30 маја до 21 јуна 1929 године — које у оригиналу и преводу гласе:

Препоруке које је усвојила дванаеста сесија Међународне конференције рада

Дванаеста сесија међународне Конференције рада, која је заседала у Женеви од 30 маја до 21 јуна 1929, усвојила је препоруке чији текстови овде следеју.

Препоруке о предупредивању несрећних случајева при раду

Општа Конференција међународне Организације рада Друштва народа.

Сазвана у Женеви од Управног одбора међународног бироа рада, и пошто се ту састала 30 маја 1929 у своје дванаесто заседање,

Пошто је одлучила да усвоји разне предлоге о предупредивању несрећних случајева при раду, као прво питање унесено у дневни ред заседања и

Пошто је одлучила да ти предлози треба да добију облик препоруке, усваја, двадесет првог дана јуна хиљаду девет стотина двадесет девете године, доњу препоруку која се има поднети на проучавање Члановима међународне Организације рада, у циљу да се иста удејствује у форми националног закона или на други начин, саобразно одредбама Одељка XIII Версајског уговора и одговарајућих Одељака осталих Уговора о миру:

Имајући у виду да Увод Одељка XIII Версајског уговора и осталих Уговора о миру наводи

Recommandations adoptées par la douzième session de la conférence internationale du travail

La douzième session de la Conférence internationale du Travail, qui s'est réunie à Genève du 30 mai au 21 juin 1929, a adopté deux recommandations dont les textes sont reproduits ci-après.

Recommandation concernant la prevention des accidents du travail.

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail de la Société des Nations.

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 30 mai 1929 en sa douzième session,

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions concernant la prévention des accidents du travail, première question inscrite à l'ordre du jour de la session, et

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une recommandations, adopte, ce vingt-et-unième jour de juin mil neuf cent vingt-neuf, la recommandation ci-après à soumettre à l'examen des Membres de l'Organisation internationale du Travail, en vue de lui faire porter effet sous forme de loi nationale ou autrement, conformément aux dispositions de la Partie XIII du Traité de Versailles et des Parties correspondantes des autres Traités de Paix:

Considérant que le Préambule de la Partie XIII du Traité de Versailles et des autres Traités de Paix

у броју побољшања, која се хитно имају унети у услове рада, заштиту радника против несрећних случајева проузрокованих радом;

Имајући у виду да несрећни случајеви при раду стварају не само извор лишавања и патњи за раднике и њихове породице, него да представљају још и знатан економски губитак за заједницу уопште;

Имајући у виду да је међународна Конференција рада усвојила 1923 године једну препоруку односно главних начела организације инспекционих сервиса рада, у којој је нарочито стимулирано да активност инспекције треба, да би постала што ефикаснија, да се оријентише све више у правцу употребе сигурносних метода најпогоднијих да се предупредe несрећни случајеви и болести, да се рад учини мање опасним, здравијим, чак и лакшим, путем интелигентног схватања, васпитања и сарадње свих заинтересованих;

Имајући у виду, затим, да је од интереса постићи, у заједничком интересу Чланова, на начела и методе који, према искуству разних земаља, изгледају као најпогоднији да се постигне смањење броја несрећних случајева, као и ублажење њихове озбиљности;

Имајући у виду, с друге стране, да је међународна Конференција рада, у свом заседању од 1928 године, усвојила једну резолуцију у којој је нарочито изјавила да је, по њеном мишљењу, дошло време да се покуша постизавање вишег ступња сигурности применом нових метода и да би се на том путу постигли највећи успеси ако би се усвојио дух покрета „Safety First“ иако се тај покрет не може ставити изнад акције државе за прописивање и извршивање правилника о предупредивању несрећних случајева;

Пошто се претходно уверила да је од највеће важности да се сва лица или установе, подразумевајући ту и послодавце и раднике, као и организације послодаваца и радника, Владе и јавност уопште потруде свима сретствима и свима својим силама узму учешћа у предупредивању несрећних случајева;

Општа Конференција препоручује сваком Члану међународне Организације рада да има у виду следећа начела и правила, ради предупредивања несрећних случајева у индустријским установама. Сматрају се као такве нарочито:

а) рудници, каменоломи и индустрије сваке врсте које се баве производњом сировина;

б) индустрије у којима се производи израђују, преначују, чисте, оправљају, украшавају, довршавају, приуговљавају за продају, или у којима се материје подвргавају преради, подразумевајући ту и грађење бродова, индустрије за демолирање материјала, као и производњу, трансформацију и пренос моторне снаге уопште и електрицитета;

в) грађење, реконструкција, одржавање, оправка, преначавање или рушење свих грађевина или вграда, железница, трамваја, пристаништа, докова, насипа, канала, постројења за унутрашњу пловитбу, друмова, тунела, мостова, вијадуката, одводника колектора, обичних одводника, бунара, телеграфских или телефонских постројења, електричних постројења, плинара, водовода, или других грађевинских радова, као и радови око припремања и оснивања који претходе горњим радовима;

cite au nombre des améliorations qu'il est urgent d'apporter aux conditions de travail la protection des travailleurs contre les accidents résultant du travail;

Considérant que les accidents du travail non seulement constituent une source de privations et de souffrances pour les travailleurs et leurs familles, mais encore représentent une perte économique importante pour la communauté en général;

Considérant que la Conférence internationale du Travail a adopté en 1923 une recommandation concernant les principes généraux de l'organisation de services d'inspection du travail, dans laquelle il est stipulé notamment que l'activité de l'inspection doit, pour devenir de plus en plus efficace, s'orienter toujours davantage „vers l'emploi des méthodes de sécurité les plus appropriées pour prévenir les accidents et les maladies, pour rendre le travail moins dangereux, plus salubre, plus aisé même, par une intelligente compréhension, par l'éducation et la collaboration de tous les intéressés“;

Considérant, par suite, qu'il y a intérêt à rappeler, dans l'intérêt commun des Membres, les principes et les méthodes qui, d'après l'expérience des divers pays, paraissent les plus propres à amener une diminution du nombre des accidents, ainsi qu'une atténuation de leur gravité.

Considérant, d'autre part, que la Conférence internationale du Travail a adopté, à sa session de 1928, une résolution dans laquelle elle déclarait notamment qu'à son avis, il était temps d'essayer d'atteindre un degré plus élevé de sécurité par l'application de nouvelles méthodes et que les plus grands progrès dans cette voie seraient obtenus si l'on s'inspirait du mouvement Safety First, bien que ce mouvement ne puisse pas se superposer à l'action de l'Etat pour la prescription et l'exécution des règlements sur la prévention des accidents;

Après avoir reconnu au préalable qu'il est de la plus haute importance que toutes les personnes ou institutions, y compris les employeurs et les travailleurs, ainsi que les organisations des employeurs et des travailleurs, les Gouvernements et le public en général s'efforcent par tous les moyens et de tout leur pouvoir de contribuer à la prévention des accidents;

La Conférence générale recommande à chaque Membre de l'Organisation internationale du Travail de prendre en considération les principes et règles suivants, pour la prévention des accidents dans les établissements industriels. Sont considérés comme tels notamment:

a) les mines, carrières et industries extractives de toute nature;

b) les industries dans lesquelles des produits sont manufacturés, modifiés, nettoyés, réparés, décorés achevés, préparés pour la vente, ou dans lesquelles les matières subissent une transformation, y compris la construction des navires, les industries de démolition de matériel, ainsi que la production, la transformation, et la transmission de la force motrice en général et de l'électricité;

c) la construction, la reconstruction, l'entretien, la réparation, la modification ou la démolition de tous bâtiments ou édifices, chemins de fer, tramways, ports, docks, jetées, canaux, installations pour la navigation intérieure, routes, tunnels, ponts, viaducs, égouts collecteurs, égouts ordinaires, puits, installations télégraphiques ou téléphoniques, installations électriques, usines à gaz, distribution d'eau, ou autres travaux de

г) пренос лица или робе друмовима, железницом или воденим путем, морским или унутрашњим, подразумевајући ту и руковање робом у доковима, кејовима, варфовима и сместиштима, изузимајући ручни пренос.

Сем тога, Конференција, сматрајући да је пре-дупређивање несрећних случајева исто тако по-требно у земљорадњи као и у индустријским уста-новама, препоручује сваком Члану међународне Организације рада да примењује ову препоруку на земљорадњу, водећи при томе рачуна о нарочитим условима пољопривредног рада.

I

1 -- Сматрајући да је основа за проучавање пре-дупређивања несрећних случајева:

а) истраживање узрока несрећних случајева и околности у којима су се догодили;

б) проучавање, сретством статистике о не-срећним случајевима у свакој индустрији, посма-траној у својој укупности, специјалних ризика које она пружа, „закона“ који утичу на учеста-ност несрећних случајева и, упоређивањем стати-стичка узастопних година, дејства мера предузетих за њихово избегавање.

Конференција препоручује да сваки Члан пре-дуже мере законодавне или административне врсте, потребне, да би се осигурало под најбољим усло-вима спајање и искоришћавање напред означених података.

Конференција препоручује, сем тога, да се у свакој земљи приступи методичним истражива-њима која би могле вршити службене установе помогнуте, кад се то покаже као пожељно, од стране установа или комисија, образованих од разних грана индустрије.

Требало би да службене установе прибегну сарадњи професионалних организација послодаваца и радника и сервиса којима је стављена у задатак контрола предупређивања несрећних случајева, као и, према случају, техничких удружења и установа или друштва за осигурање против несрећних слу-чајева.

Пожељно је, тако исто, да сарадња професно-налних удружења послодаваца и радника буде про-ширена на установе за предупређивање несрећних случајева посебних грана индустрије.

2 — Како су стечено искуство и већ предузета проучавања показала да учестаност и озбиљност несрећних случајева зависи не само од опасности које су у тесној вези са врстом рада, са природом постројења и са разним справама, које се употреб-љавају, него и од физичких, физиолошких и психо-лошких фактора, Конференција препоручује, да, се сем истраживања поменутих у параграфу 1 која се односе на материјално елементе, предузму такође истраживања и по предмету тих других фактора.

3 — Како су професионална способност радника и интересовање које уноси у свој рад фактори нај-важнијег значаја у погледу сигурности, важно је да Чланови потетичу наука истраживања односно најбољих метода за оријентацију и професионалну селекцију и њихову практичну примену.

4 — Како је важно за развијање рада ско преду-пређивања несрећних случајева, да се у најширој мери објављују резултати истраживања поменутих у параграфима 1 и 2, и да је сем тога важно, да се

construction, ainsi que les travaux de préparation et de fondation précédant les travaux ci-dessus;

d) le transport de personnes ou de marchandises par routes, voie ferrée ou voie d'eau, maritime ou intérieure, y compris la manutention des marchandises dans les docks, quais, wharfs, et entrepôts, à l'exception du transport à la main.

La Conférence, en outre, considérant que la pré-vention des accidents est tout aussi nécessaire dans l'agriculture que dans les établissements industriels, recommande à chaque Membre de l'Organisation inter-nationale du Travail d'appliquer la présente recomman-dation à l'agriculture, tout en tenant compte des con-ditions spéciales du travail agricole.

I

1. Considérant que la base de l'étude de la pré-vention des accidents est:

a) la recherche des causes des accidents et des circonstances dans lesquelles ils sont survenus,

b) l'étude, au moyen de statistiques sur les acci-dents de chaque industrie, considérée dans son ensemble, des risques spéciaux qu'elle présente, des „lois“ qui régissent la fréquence des accidents et en comparant les statistiques d'années successives, des effets des me-sures prises pour les éviter.

La Conférence recommande que chaque Membre prenne les mesures d'ordre législatif ou administratif nécessaires pour assurer dans les meilleures conditions la réunion et l'utilisation des informations envisagées ci-dessus.

La Conférence recommande, en outre, que dans cha-que pays il soit procédé à des investigations méthodiques qui pourraient être effectuées par des institutions offi-cielles assistées, lorsque cela apparaîtra désirable, par les institutions ou commissions créées par les diverses branches d'industrie.

Les institutions officielles devraient recourir à la collaboration des organisations professionnelles des em-ployeurs et des travailleurs et des services chargés du contrôle de la prévention des accidents, ainsi que, le cas échéant, des associations techniques et des insti-tutions ou des sociétés d'assurance contre les acci-dents.

Il est également désirable que la collaboration des associations professionnelles des employeurs et des travailleurs soit étendue aux institutions pour la pré-vention des accidents des branches particulières d'in-dustrie.

2. L'expérience acquise et les études déjà entre-prises ayant démontré que la fréquence et la gravité des accidents dépendent non seulement des dangers inhérents au genre de travail, à la nature des installa-tions et aux engins divers utilisés, mais aussi de facteurs physiques, physiologique et psychologiques, la Confé-rence recommande qu'en outre des investigations men-tionnées au paragraphe 1 et portant sur des éléments matériels, d'autres investigations soient entreprises éga-lement au sujet de ces autres facteurs.

3. L'aptitude professionnelle de l'ouvrier et l'in-térêt qu'il porte à son travail étant des facteurs d'une importance capitale au point de vue de la sécurité, il est essentiel que les Membres encouragent les recherches scientifiques relatives aux meilleures méthodes d'orien-tation et de sélection professionnelles et à leur appli-cation pratique.

4. Attendu qu'il est essentiel pour le développe-

допусти међународном Бироу рада да прошири поље својих проучавања о предупредивању несрећних случајева на тај начин, да му се дају све корисне директиве, Конференција препоручује, да се најважнији резултати тих истраживања саопштавају међународном Бироу рада, који ће их искористити за своје радове и за своје публикације.

Тако исто желети је да установе или организације за истраживања разних индустријских земаља приступе интернационално саветовањима и измене гледишта о постигнутих резултатима.

5 — Требало би да Чланови установе централне сервисе ради прикупљања и упоређивања статистика о несрећним случајевима при раду, и да саопштавају међународном Бироу рада све статистике којима располажу о несрећним случајевима при раду, који су се догодили у њиховим респективним земљама. Требало би сем тога, у циљу доцнијег припремања једнога пројекта конвенције, да установе и развију ту статистику, одржавајући везу са међународним Бироом рада у сврху да се покуша да се утврде извесне једнообразне основе које би допуштале, да се, у границама могућности, упоређују статистике разних земаља.

II

6 — Како је искуство у разним земљама показало да се могу очекивати најповољнији резултати од сарадње свих заинтересованих страна по предмету предупредивања несрећних случајева, а нарочито од послодаваца и од радника, важно ја да Чланови ураде све што је у њиховој моћи да би развили и помогли такву сарадњу већ истакнуту препоруком о инспекцији рада усвојеној 1923 године.

7 — Конференција препоручује, да у свакој индустрији или делу индустрије сервис инспекције рада или сваки други надлежни организам и рапорантативне организације заинтересованих послодаваца и радника, одржавају периодичне конференције у мери у којој прилике то буду захтевале, да би: а) проучили и прегледали стање речене индустрије што се тиче учестаности и озбиљности несрећних случајева, функционисања и ефикасности мера које су биле прописане законом или примљене од стране државе или ма ког другог надлежног организма споразумно са претставницима заинтересоване индустрије, или стављене у покушај индивидуално од стране послодаваца и б) продискутовали све предлоге о побољшању.

8 — Конференција препоручује, сем тога, да Чланови активно и непрекидно потетичу на усвајање мера погодних за побољшање сигурности, нарочито: а) образовање у установама једне организације за сигурност која ће радити нарочито следећим средствима: истраживања од стране сваке установе по несрећним случајевима који се ту догоде, испитивање метода који се имају усвојити да би се избегло њихово понављање; систематска контрола установа, машина и постројења у циљу обезбеде сигурности и, нарочито, проверавања да ли се заштитни апарати и друге направе за сигурност одржавају у стању и положају који одговарају; тумачење новим радницима, а нарочито младим, опасности којима су изложени својим радом или од машина или по-

ment de l'oeuvre de prévention des accidents de divulguer dans la plus large mesure les résultats des recherches mentionnées aux paragraphes 1 et 2 et qu'il importe en outre de permettre au Bureau international du Travail d'étendre le champ de ses études sur la prévention des accidents en lui fournissant toutes directives utiles, la Conférence recommande que les résultats les plus importants de ces recherches soient communiqués au Bureau international du Travail, qui les utilisera pour ses travaux et ses publications.

Il est également à souhaiter que les institutions ou organisations de recherches des divers pays industriels procèdent internationalement à des consultations et à des échanges de vues sur les résultats obtenus.

5. Les Membres devraient établir des services centraux pour réunir et coordonner les statistiques relatives aux accidents du travail et communiquer au Bureau international du Travail toutes les statistiques dont ils disposent sur les accidents du travail survenus dans leurs pays respectifs. Ils devraient en outre, en vue de la préparation ultérieure d'un projet de convention, établir et développer cette statistique, en se tenant en contact avec le Bureau international du Travail dans le but de chercher à fixer certaines bases uniformes permettant, dans la mesure du possible, de comparer les statistiques des différents pays.

II

6. L'expérience dans les divers pays ayant démontré que l'on peut attendre les résultats les plus satisfaisants de la collaboration de toutes les parties intéressées en matière de prévention des accidents, et notamment des patrons et des ouvriers, il est essentiel que les Membres fassent tout ce qui est en leur pouvoir pour développer et favoriser une telle collaboration déjà préconisée par la recommandation sur l'inspection du travail adoptée 1923.

7. La Conférence recommande que dans chaque industrie ou partie d'industrie, le service de l'inspection du travail ou tout autre organisme compétent et les organisations représentatives des employeurs et des travailleurs intéressés tiennent des conférences périodiques dans la mesure où les circonstances l'exigeront, afin: a) d'étudier et de passer en revue la situation de ladite industrie en ce que concerne la fréquence et la gravité des accidents, le fonctionnement et l'efficacité des mesures qui ont été prescrites par la loi ou acceptées par l'Etat ou par tout autre organisme compétent d'un commun accord avec les représentants de l'industrie intéressée, ou mises à l'essai individuellement par des employeurs et b) de discuter toutes propositions d'amélioration.

8. La Conférence recommande en outre que les Membres encouragent activement et d'une manière continue l'adoption des mesures favorables à l'amélioration de la sécurité notamment: a) la constitution dans les établissements d'une organisation de la sécurité agissant en particulier par les moyens suivants: enquêtes par tout établissement sur les accidents qui y surviennent, examen des méthodes à adopter pour en éviter le retour; contrôle systématique des établissements, des machines et des installations en vue d'assurer la sécurité et, en particulier, de vérifier si tous les appareils de protection et autres dispositifs de sécurité sont tenus dans l'état et dans la position qui conviennent; explication aux nouveaux ouvriers, et surtout aux jeunes,

стројења са којима их тај рад доводи у додир; организовање прве помоћи и сретстава за пренос повређених; потстицај дат сугестијама које долазе од радника у циљу да се појача сигурност рада; б) сарадња управе и радника сваке установе, организација послодаваца и радника сваке индустрије и њихова сарадња са државом и осталим заинтересованим организацијама у циљу, да се побољша сигурност методима и одредбама које могу изгледати као најбоље прилагођене ситуацији и могућностима разних земаља. Следећи методи предлажу се као пример и ради проучавања заинтересованим: именовање једног контролора сигурности, установљење одбора за сигурност у установи.

9 — Конференција препоручује да се Чланови потруде и да одрже интересовање радника за предупређивање несрећних случајева и да осигурају њихову сарадњу у том предупређивању, средством курсева, публикација, биоскопских пројекција, посебних индустријских установа, као и свима другим погодним средствима.

10 — Конференција препоручује да Држава приступи установљењу или даде потстрека за стварање сталних изложби сигурности, где ће бити изложени најбољи апарати, направе и методи употребљени за предупређивање несрећних случајева и за развијање сигурности (кад су у питању направе за заштиту од машина, њихова ефикасност моћи ће се демонстрирати практично); савети и обавештења даваће се ту шефовима предузећа, особљу дирекције, радницима, ученицима инжињерских школа и техничких школа и осталим заинтересованим лицима.

11 — Како радници, начином како се понашају на местима рада, могу и треба да допринесу, у широкој мери, успеху мера предострожности, важно је да држава употреби свој утицај: а) да би се послодавци потрудили свима средствима која су у њиховој моћи да усаврше васпитање својих радника по предмету предупређивања несрећних случајева, и б) да би радничке организације сарађивале у том делу погодном акцијом код својих чланова.

12 — Конференција препоручује да држава, сем мера предвиђених у претходним параграфима, предвиди, у индустријама или одређеним гранама индустрије или у нарочитим радовима, састављање монографија о узроцима и о предупређивању несрећних случајева, које ће спремити сервис инспекције рада или ма који други надлежни организам; те монографије имаће да садрже резиме стеченог искуства о најбољим мерама, које се имају предузети ради предупређивања несрећних случајева у индустрији или радовима о којима је реч и имаће бити публиковане од стране државе ради информације шефова предузећа, особља дирекције, радника речено индустрије, и организација послодаваца и радника.

13 — Обзиром на важност поучног рада помешаног у претходном параграфу и да би се том раду дала чврста основа, Конференција препоручује да Чланови унесу у програме основних школа неке лекције такве природе, да се деци даде осећај опрезности и, у програме курсева који се одржавају после школе, појмове о предупређивању несрећних случајева и о првој помоћи која се има ukazати у несрећном случају. Методична настава о предупре-

des dangers auxquelles ou les installations avec lesquelles ce travail les met en contact; organisation des premiers secours et des moyens de transport des blessés; encouragement donné aux suggestions venant des travailleurs en vue d'accroître la sécurité du travail; b) la collaboration de la direction et des travailleurs de chaque établissement, des organisations patronales et ouvrières de chaque industrie et leur coopération avec l'Etat et les autres organismes intéressés en vue d'améliorer la sécurité par les méthodes et dispositions qui peuvent sembler les mieux adaptées à la situation et aux possibilités des divers pays. Les méthodes suivantes sont proposées comme exemple et pour examen aux intéressés; nomination d'un contrôleur de sécurité, institution de comités de sécurité dans l'établissement.

9. La Conférence recommande que les Membres s'efforcent d'éveiller et de maintenir l'intérêt des travailleurs pour la prévention des accidents et d'assurer leur collaboration à cette prévention, au moyen de cours, de publications, de projections cinématographiques, de visites d'établissements industriels, ainsi que par tous autres moyens appropriés.

10. La Conférence recommande que l'Etat procède à l'établissement ou encourage la création d'expositions permanentes de sécurité où seront exposés les meilleurs appareils, dispositifs et méthodes employés pour prévenir les accidents et faire progresser la sécurité (lorsqu'il s'agit de dispositifs de protection des machines, leur efficacité pourra être démontrée en pratique); des conseils et des renseignements y seront donnés aux chefs d'entreprise, au personnel de direction, aux travailleurs, aux étudiants des écoles d'ingénieurs et des écoles techniques et aux autres personnes intéressées.

11. Attendu que les ouvriers, par la manière dont il se comportent sur les lieux du travail, peuvent et doivent contribuer, dans une large mesure, au succès des mesures de prévention, il importe que l'Etat use de son influence a) pour que les employeurs s'efforcent par tous les moyens en leur pouvoir de parfaire l'éducation de leurs ouvriers en matière de prévention des accidents, et b) pour que les organisations ouvrières coopèrent à cette oeuvre par une action appropriée auprès de leurs membres.

12. La Conférence recommande qu'en outre des mesures prévues aux paragraphes précédents, l'Etat prévoie, dans des industries ou branches d'industrie déterminées ou dans des travaux particuliers, l'établissement de monographies sur les causes et la prévention des accidents, qui seront préparées par les services d'inspection du travail ou par tout autre organisme compétent; ces monographies devront être le résumé de l'expérience acquise sur les meilleures mesures à prendre pour prévenir les accidents dans l'industrie ou les travaux en question, et devront être publiées par l'Etat pour l'information des chefs d'entreprise, du personnel de direction, des travailleurs de la dite industrie, et des organisations d'employeurs de travailleurs.

13. En raison de l'importance de l'oeuvre éducative mentionnée au paragraphe précédent et pour donner à cette oeuvre une base solide, la Conférence recommande que les Membres introduisent dans les programmes des écoles primaires quelques leçons de nature à donner aux enfants le sentiment de la prudence et, dans ceux des cours post-scolaires, des notions sur la prévention des accidents et sur les premiers secours à donner en cas d'accident. Un enseignement

Љивању несрећних случајева при раду имала би се завести у професионалним школама свих категорија, где би било погодно да се привуче пажња ученика на важност тог предупредивања колико са економске тачке гледишта толико и са моралне тачке гледишта.

14 — Обзиром на велику важност коју претставља, с погледом на последице несрећних случајева, брзина којом се прва нега може ukazати, имале би се предузети мере да се у свима предузећима, материјал, потребан за прву помоћ, држи спреман за употребу и да та прва помоћ буде обезбеђена од стране прописно квалификованих лица. Тако исто пожељно је да се предузму мере да се, у случају озбиљнијег несрећног случаја, услуге једног лекара могу добавити што брже. Тако исто мораће се предвидети амбулантни сервис ради брзог преноса повређених у болницу или у њихов дом.

Погодно би било, да се будно пазни на то, да лекари добију специјалну теоретску и практичну обуку о лечењу повреда проузрокованих несрећним случајевима.

III

15 — Како сваки ефикасни систем предупредивања несрећних случајева треба да почива на законској основи, Конференција препоручује да сваки Члан пропише у својим законима мере које се желе ради осигурања довољног степена сигурности.

16 — Законом требало би да буде прописано да је послодавац дужан да подеси и води своју експлоатацију на такав начин, да радници буду довољно заштићени, водећи рачуна о природи експлоатације и о стању технике, и да буде тако исто дужан, да се стара, да радници буду поучени о опасностима њиховог рада, ако такве постоје, и да познају прописе којих се имају придржавати ради избегавања несрећних случајева.

17 — Уопште, пожељно је да планови грађања или преиначавања индустријских установа буду поднесени благовремено на проучавање надлежној власти, да би се утврдило да ли су ти планови такви да задовољавају наред поменуће законске прописе. Ово проучавање вршиће се што брже да се не би успорили радови око грађања.

18 — У мери у којој административна и судска организација сваке земље то допушта, чиновници инспекције рада или остали органи контроле примене законских и правилничких прописа о заштити рада против несрећних случајева, требало би да имају власт да пропишу послодавцу, у сваком посебном случају, шта има да уради да би испунио своје обавезе, под резервом права жалбе вишој административној власти или изборном суду.

У случају претеће опасности, контролни орган требало би да има власт да затражи неодложно извршење наређених мера, без обзира на право жалбе.

19 — Обзиром на важност коју претставља, са гледишта предупредивања несрећних случајева, начин како се држе радници, требало би да национална законодавства пропишу, да су они дужни придржавати се правилника о предупредивању несрећних случајева и нарочито да не уклањају направе за заштиту без одобрења и да се њима користе на погодан начин.

méthodique de la prévention des accidents du travail devrait être donné dans les écoles professionnelles, de toutes catégories, où il conviendrait d'attirer l'attention des élèves sur l'importance de cette prévention tant au point de vue économique qu'au point de vue moral.

14. En raison de la grande importance que présente, au point de vue des suites des accidents, la rapidité avec laquelle les premiers soins peuvent être donnés, des mesures devraient être prises pour que, dans toutes les entreprises, le matériel nécessaire pour les premiers secours soit tenu prêt à être utilisé et que ces premiers secours soient assurés par des personnes dument qualifiées. Il est également désirable que des mesures soient prises afin qu'en cas d'accident grave, les services d'un médecin puissent être obtenus aussitôt que possible. Des services d'ambulance devront également être prévus pour le transport rapide des blessés à l'hôpital ou à leur domicile.

Il conviendrait de veiller attentivement à ce que les médecins reçoivent un entraînement spécial théorique et pratique pour le traitement des lésions résultant d'accidents.

III

15. Attendu que tout système efficace de prévention des accidents doit reposer sur une base législative, la Conférence recommande que chaque Membre prescrive dans ses lois les mesures voulues pour assurer un degré de sécurité suffisant.

16. Il devrait être stipulé par la loi que l'employeur est tenu d'aménager et de gérer son exploitation de telle manière que les ouvriers soient suffisamment protégés, en tenant compte de la nature de l'exploitation et de l'état de la technique, et qu'il doit également veiller à ce que les ouvriers soient instruits des dangers de leur travail, s'il en existe, et connaissent les prescriptions à observer pour éviter les accidents.

17. Il est désirable en général que les plans de construction ou de transformation des établissements industriels soient soumis, en temps utile, à l'examen de l'autorité compétente, afin de constater si ces plans sont de nature à satisfaire aux prescriptions législatives visées plus haut. Cet examen aura lieu le plus rapidement possible, pour ne pas retarder les travaux de construction.

18. Dans la mesure où l'organisation administrative et juridique de chaque pays le permet, les fonctionnaires de l'inspection du travail ou les autres organes de contrôle de l'application des prescriptions législatives et réglementaires concernant la protection des travailleurs contre les accidents devraient avoir le pouvoir de prescrire au patron, dans chaque cas particulier, ce qu'il doit faire pour remplir ses obligations, sous réserve d'un droit de recours à l'autorité administrative supérieure ou à l'arbitrage.

En cas de danger imminent, l'organe de contrôle devrait avoir le pouvoir d'exiger l'exécution immédiate des mesures ordonnées, nonobstant le droit de recours.

19. En raison de l'importance que présente, au point de vue de la prévention des accidents, la manière dont se comportent les ouvriers, les législations nationales devraient stipuler que ceux-ci sont tenus de se conformer aux règlements sur la prévention accidents et en particulier de ne pas enlever les dispositifs de protection sans autorisation et de les utiliser convenablement.

20 — Конференција препоручује да, пре него што пропише на дефинитиван начин административне правилнике ради предупредjивања несрећних случајева у ма којој индустрији, надлежна власт даде репрезентативним организацијама заинтересованих послодавца и радника могућност да јој поднесу своје гледиште.

21 — Требало би да законодавне или административне одредбе предвиђају сарадњу радника у циљу обезбеде примене прописа, који се односе на сигурност према модалитетима најбоље подешеним за сваку земљу: на пример, именовање компетентних радника за извесна места сервиса инспекције рада; правилнике који овлашћују раднике, да могу захтевати посету функционера сервиса инспекције или ког другог надлежног сервиса, када нађу да је то пожељно, или који обвезују послодавца да мора допустити радницима или њиховим претставницима да дођу у везу са инспектором кад овај посети предузеће; именовање претставника радника у одборима за сигурност којима је задатак да обезбеде примену правилника и да установе узроке несрећних случајева.

IV

22 — Конференција препоручује да се држава потруди да постигне да установе или друштва за осигурање против несрећних случајева воде рачуна, при утврђивању премије сваког предузећа, о мерама које су тамо предузете ради заштите радника, тако да потетичу послодавце на усавршавање мера сигурности.

23 — Требало би да држава потетиче установе или друштва за осигурање против несрећних случајева да учествују у раду око предупредjивања несрећних случајева, нарочито овим сретствима: саопштавањем сервисима инспекције рада или другим заинтересованим контролним органима, података који се одnose на узроке и на последице несрећних случајева; сарадњом у установама и комисијама предвиђеним у параграфу 1 и у покрету „Safety First“ уопште; авансима послодавцима за усвајање или побољшање апарата сигурности; премијама радницима, ит.д., који би, својим изумима или својим идејама, допринели на ефикасан начин предупредjивању несрећних случајева; пропагандом међу послодавцима и у јавности; саветима односно мера сигурности; субвенцијама музејима и просветним установама посвећеним предупредjивању несрећних случајева.

ПРЕПОРУКЕ О ОДГОВОРНОСТИ ОДНОСНО СИГУРНОСНИХ НАПРАВА МАШИНА ПОКРЕТАНИХ МЕХАНИЧКОМ СИЛОМ

Општа Конференција Међународне организације рада Друштва народа,

Сазвана у Женеви од Управног одбора Међународног Бироа рада и пошто се ту састала 30 маја 1929 у своје дванаесто заседање,

Пошто је одлучила да усвоји разне предлоге о одговорности односно сигурносних направа машина покретаних механичком силом, питање обухваћено у првој тачки дневног реда заседања и,

Пошто је одлучила да ти предлози добију облик препоруке, усваја, двадесет првог дана јуна хиљаду

20. La Conférence recommande qu'avant d'édicter d'une manière définitive les règlements administratifs pour la prévention des accidents dans une industrie quelconque, l'autorité compétente donne aux organisations représentatives d'employeurs et de travailleurs intéressés la possibilité de lui soumettre leur point de vue.

21. Des dispositions législatives ou administratives devraient prévoir la collaboration des travailleurs en vue d'assurer l'application des prescriptions relatives à la sécurité suivant les modalités les mieux appropriées à chaque pays: par exemple, nomination d'ouvriers compétents à certains postes des services d'inspection du travail; règlements autorisant les travailleurs à demander la visite d'un fonctionnaire du service d'inspection ou d'un autre service compétent lorsqu'ils le jugent désirable ou obligeant l'employeur à permettre aux travailleurs ou à leurs représentants d'entrer en rapport avec l'inspecteur lorsque celui-ci visite l'entreprise; nomination de représentants des travailleurs dans des comités de sécurité chargés d'assurer l'application des règlements et d'établir les causes des accidents.

IV

22. La Conférence recommande que l'Etat s'efforce d'obtenir que les institutions ou sociétés d'assurance contre les accidents tiennent compte, dans la fixation de la prime de chaque entreprise, des mesures qui y sont prises pour la protection des travailleurs, de manière à encourager les employeurs à perfectionner les mesures de sécurité.

23. L'Etat devrait encourager les institutions ou les sociétés d'assurance contre les accidents à contribuer à l'oeuvre de prévention des accidents notamment par les moyens suivants: communication aux services d'inspection du travail ou autres organes de contrôle intéressés, de données relatives aux causes et aux suites des accidents; collaboration aux institutions et commissions prévues au paragraphe 1 et au mouvement „Safety First“ en général; avances aux employeurs pour l'adoption ou l'amélioration d'appareils de sécurité; primes aux travailleurs, ingénieurs, etc., qui, par leurs inventions ou leurs idées, auraient contribué d'une façon effective à prévenir les accidents; propagande parmi les employeurs et le public; conseils relatifs aux mesures de sécurité; subventions aux musées et aux oeuvres d'enseignement consacrés à la prévention des accidents.

RECOMMANDATION CONCERNANT LA RESPONSABILITE RELATIVE AUX DISPOSITIFS DE SECURITE DES MACHINES MUES PAR UNE FORCE MECANIQUE

La conférence générale de l'Organisation internationale du Travail de la Société des Nations,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 30 mai 1929 en sa douzième session.

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions concernant la responsabilité relative aux dispositifs de sécurité des machines mues par une force mécanique, question comprise dans le premier point de l'ordre du jour de la session, et

девет стотина двадесет девет година, доњу препоруку која се има поднети на проучавање Члановима Међународне организације рада, у циљу да јој се даде дејство у облику националног закона или на други начин, саобразно одредбама Одељка XIII Версајског уговора и одговарајућих Одељака осталих Уговора о миру:

I

У циљу да се на ефикаснији начин обезбеди, у интересу сигурности радника, поштовање прописа националног законодавства односно сигурних направа машина покретаних механичком снагом које се употребљавају у самој земљи, и без прејудуцирања обавезе која мора у свима случајевима пасти на послодавца, да се увери да су машине употребљене у његовом предузећу екипиране саобразно тим прописима.

Конференција препоручује да сваки Члан усвоји усвоји и примени у најширој могућој мери начело, да би требало да буде законом забрањено да се набављају или инсталишу машине покретане механичком снагом намењене да буду употребљене на његовој територији, ако исте нису снабдевене сигурносним направама које захтева национално законодавство, кад су те машине у употреби.

Претходни параграф примењује се на свако електрично екипирање које чини део машине.

II

Требало би да сваки Члан стално обавештава Међународни Биро рада о мерама које је он предузео ради примене напред поменутог начела и о резултатима те примене.

Овај закон ступа у живот обнародовањем у депоновања нашег ратификационог инструмента код

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une recommandation, adopte, ce vingt-unième jour de juin mil neuf cent vingt-neuf, la recommandation ci-après à soumettre à l'examen des Membres de l'Organisation internationale du Travail, en vue de lui faire porter effet sous forme de loi nationale ou autrement, conformément aux dispositions de la Parti XIII du Traité de Versailles et des Parties correspondantes des autres Traités de Paix:

Article I

En vue d'assurer plus efficacement, dans l'intérêt de la sécurité des travailleurs, l'observation des prescriptions de la législation nationale relatives aux dispositifs de sécurité des machines mues par une force mécanique utilisées dans le pays même, et sans préjudice de l'obligation qui doit dans tous les cas incomber à l'employeur de s'assurer que les machines utilisées dans son entreprise sont équipées conformément à ces prescriptions.

La Conférence recommande que chaque Membre adopte et applique dans la plus large mesure possible le principe qu'il devrait être interdit par la loi de fournir ou d'installer des machines mues par une force mécanique destinées à être utilisées sur son territoire si elles ne sont pas pourvues des dispositifs de sécurité exigés par la législation nationale lorsque ces machines sont en service.

Le paragraphe précédent s'applique à tout équipement électrique faisant partie de la machine.

II

Chaque Membre devrait tenir le Bureau international du Travail au courant des mesures prises par lui pour appliquer le principe susmentionné et des résultats de cette application.

§ 2

„Службеним новинама“ а обавезну силу добија дагом Секретаријата Друштва народа.